

Medezeggenschap en adviesrecht in de kinderopvang

Rapport Ipsos I&O

Colofon

Uitgave

Ipsos I&O
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2024/236

Datum

oktober 2024

Opdrachtgever

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Auteurs

Roy van der Hoeve
Carolien Veldkamp

Copyright

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding en achtergrond	5
1.2	Onderzoeksvragen	5
1.3	Onderzoeksmethode en respons	6
2	Managementsamenvatting	10
3	Aanwezige vormen van ouderinspraak	15
4	Kenmerken (centrale) oudercommissies	21
4.1	Kenmerken oudercommissies	21
4.2	Kenmerken centrale oudercommissies	26
5	Activiteiten en adviesvragen	29
5.1	Activiteiten van oudercommissies locaties (dagopvang en SBO)	29
5.2	Activiteiten van oudercommissies gastouderbureaus	32
5.3	Activiteiten van centrale oudercommissies	34
5.4	Machtigingen	37
5.5	Adviesvragen	39
6	Functioneren van oudercommissies	45
6.1	Samenwerking	45
6.2	Communicatie met ouders	53
6.3	Geschillencommissie	57
7	Perspectief van ouders	58
7.1	Oudercommissie	58
7.2	Alternatieve ouderraadpleging	61
7.3	Centrale oudercommissie	64
A	Bijlage - Wet Kinderopvang, paragraaf 3 oudercommissie	65
B	Bijlage – deelvragen	68
C	Bijlage – onderzoeksverantwoording	70

Inleiding

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en achtergrond

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid wil inzicht in de vormen van ouderinspraak in de kinderopvang, in hoeverre deze aanwezig zijn en hoe de ouderinspraak functioneert. De aanleiding hiervoor is dat er signalen zijn dat ouderinspraak niet altijd even goed geregeld is, terwijl tegelijkertijd door wachtlijsten ouders niet makkelijk kunnen overstappen als zij niet tevreden zijn. Ipsos I&O heeft in 2024 onderzoek gedaan naar deze verschillende vormen van ouderraadpleging en de wijze van functioneren.

Wettelijk kader oudercommissies¹

Volgens de Wet Kinderopvang is iedere houder verplicht om voor elk door hem geëxploiteerd kindercentrum of gastouderbureau een oudercommissie in te stellen. Van deze plicht mag worden afgeweken als er maximaal 50 kinderen worden opgevangen of er maximaal 50 gastouders zijn aangesloten bij een gastouderbureau. In dat geval mag er alternatieve ouderraadpleging (AOR) plaatsvinden. Dit is alleen toegestaan als de houder zich aantoonbaar voldoende heeft ingespannen om een oudercommissie in te stellen. Ook wanneer er sprake is van AOR moet de houder zich tegelijkertijd blijven inspannen om een oudercommissie in te stellen. Over AOR geeft de wet aan dat de houder ouders op alternatieve wijze aantoonbaar en voldoende moet betrekken bij de onderwerpen waar de oudercommissie adviesrecht op heeft.

In de Wet kinderopvang is vastgelegd dat een oudercommissie medezeggenschapsrecht/adviesrecht heeft. De oudercommissie adviseert de opvangorganisatie gevraagd en ongevraagd over in de wet vastgelegde onderwerpen. Het gaat hierbij onder meer om prijswijzigingen en het pedagogisch beleid. Van een advies kan de houder slechts afwijken indien hij schriftelijk en gemotiveerd aangeeft dat het belang van de kinderopvang zich tegen het advies verzet. De houder moet er verder voor zorgen dat de oudercommissie tijdig en desgevraagd schriftelijk alle informatie die deze voor de vervulling van haar taak nodig heeft ontvangt.

Ook bespreekt de houder van een kindercentrum of van een gastouderbureau het inspectierapport van de toezichthouder jaarlijks met de oudercommissie. Ze brengt de mogelijkheid om geschillen aan de geschillencommissie voor te leggen op passende wijze onder de aandacht van de oudercommissie. De oudercommissie werkt op basis van een door de houder vastgesteld reglement.

Grote opvangorganisaties hebben vaak een overkoepelende, centrale oudercommissie. Deze centrale oudercommissie heeft geen wettelijke grondslag, en is dus niet verplicht. Ze kan alleen bestaan naast de verplichte lokale oudercommissies. Lokale oudercommissies beslissen zelf voor welke taken/adviesrechten ze de centrale oudercommissie eventueel machtigen.

1.2 Onderzoeksvragen

De onderzoeksvraag die wij met dit onderzoek beantwoorden is:

“In hoeverre komen welke vormen van ouderraadpleging voor en hoe effectief functioneren deze vormen van ouderraadpleging?”

¹ Zie bijlage A voor een volledige beschrijving van de bijbehorende wettekst vanuit de Wet Kinderopvang.

In samenspraak met het ministerie zijn verschillende deelvragen geformuleerd. Deze zijn te vinden in Bijlage B. De deelvragen zijn opgedeeld in de volgende onderwerpen:

- Aanwezigheid oudercommissies en alternatieve ouderraadpleging;
- Kenmerken (centrale) oudercommissies;
- Activiteit en functioneren (centrale) oudercommissies;
- Klachtenloket en geschillencommissie.

1.3 Onderzoeksmethode en respons

Om deze onderzoeksvragen te beantwoorden, hebben wij onderzoek gedaan door middel van het uitzetten van online vragenlijsten. De vragenlijsten zijn samengesteld in nauw overleg met de klankbordgroep, met daarin een afvaardiging vanuit het ministerie SZW, BOinK² en Stichting Voor Werkende Ouders³. We hebben de vragenlijsten uitgezet onder verschillende doelgroepen: houders van kinderopvangorganisaties (waaronder gastouderbureaus), locatieleiders van opvanglocaties (dagopvang en BSO), oudercommissies van locaties (dagopvang en BSO), oudercommissies van gastouderbureaus, centrale oudercommissies en tot slot ouders die gebruik maken van kinderopvang.

Steekproef

Voor het benaderen van de doelgroep is een steekproef getrokken op locatieniveau uit de LRK⁴ en daarvan de bijbehorende houders met een evenredige verdeling op basis van grootte van de kinderopvangorganisatie (aantal locaties), aantal kindplaatsen en soorten opvang (BSO/kinderdagopvang). Voor de gastouderbureaus is geen steekproef getrokken, maar zijn alle gastouderbureaus benaderd.

Benadering

- De houders ontvingen een brief met daarin de uitnodiging om deel te nemen aan de online vragenlijst. Naar hetzelfde adres werd een brief gestuurd met een uitnodiging voor de centrale oudercommissies om deel te nemen aan de online vragenlijst. Locatieleiders ontvingen eveneens een uitnodigingsbrief, naar hetzelfde adres werd een uitnodiging verstuurd voor de oudercommissies van de locatie.
- Dit geldt ook voor de gastouderbureaus, welke per e-mail gevraagd zijn om de vragenlijst voor hun betreffende oudercommissie door te sturen. Na twee weken verstuurd we een herinneringsbrief.
- Daarnaast verspreidde BOinK een open link naar de vragenlijst voor centrale en lokale oudercommissies en is op meerdere momenten aandacht geweest in hun communicatie voor het onderzoek.
- Om de respons te verhogen hebben we telefonisch contact opgenomen met de houders en locaties die nog geen vragenlijst hadden ingevuld na een aantal weken. Dit leidde tot een aanzienlijke verhoging in de respons.
- Ouders hebben we benaderd via het I&O Research Panel. Onder hen zaten een aantal oudercommissieleden, zij werden doorgestuurd naar de vragenlijst voor oudercommissies.

² BOinK is de belangenvereniging van Ouders in de Kinderopvang. BOinK informeert, adviseert en ondersteunt ouders en oudercommissies in de kinderopvang en behartigt de belangen van ouders in de branche, landelijke en lokale politiek, media en bij andere organisaties.

³ Stichting Voor Werkende Ouders vertegenwoordigt kinderen, opa's en oma's en ouders om het makkelijker te maken. Dat doen ze door een actieve lobby te voeren en de stem van ouders te laten horen in de politiek en maatschappij.

⁴ In het Landelijk Register Kinderopvang (LRK) staan alle geregistreerde kinderopvangvoorzieningen, zoals kinderdagverblijven, BSO's en gastouders.

Respons

Tabel 1.1 toont een overzicht van de respons per doelgroep en de methode van dataverzameling. Per doelgroep is voldoende respons om te komen tot betrouwbare uitspraken op totaalniveau, maar ook om in te zoomen op enkele achtergrondkenmerken. Daarnaast zijn de onderzoeksresultaten gewogen. Een weging wordt toegepast om de steekproef representatief te maken voor de kinderopvangorganisaties wat betreft een aantal achtergrondkenmerken. Op de data van dit onderzoek zijn meerdere wegingen toegepast:

- locaties en oudercommissies: een weging op grootte van houder en aantal kindplaatsen;
- houders en centrale oudercommissies: een weging op grootte van houder;
- ouders: een weging op geslacht, opleiding en regio.

Hiermee zijn de onderzoeksresultaten representatief voor deze doelgroepen wat betreft deze achtergrondkenmerken.

Zie Bijlage C voor een uitgebreide onderzoeksverantwoording en beschrijving van de respons.

Tabel 1.1 - Respons per doelgroep en benadermethode

	Brieven	Open link	I&O Panel	Totaal
Houders van kinderopvangorganisaties (met twee of meer locaties)	276	-	-	276
Locatieleiders van kinderopvanglocaties	331	-	-	331
Houders van gastouderbureaus	179	-	-	179
Oudercommissies locaties (dagopvang en BSO)	248	97	52	397
Oudercommissies gastouderbureaus	Mail: 42	4	-	46
Centrale oudercommissies	168	8	-	176
Ouders die gebruik maken van kinderopvang	-	-	1.261	1.261

Analyse

- Bij de analyse is gekeken naar relevante verschillen tussen subgroepen. Significante verschillen tussen grootte van de kinderopvangorganisatie, aantal kindplaatsen, soorten opvang, wel/geen centrale oudercommissie worden in dit rapport beschreven.
- Waar mogelijk hebben we de resultaten vergeleken met de resultaten van het onderzoek van Bureau Bartels uit 2015, deze zijn in een kader beschreven. Vanwege de gewijzigde methode is vergelijking vooral ter indicatie.
- Vanwege het relatief lage aantal waarnemingen voor de oudercommissies van gastouderbureaus (totale n=46), dienen deze resultaten met enige voorzichtigheid te worden geïnterpreteerd⁵.
- Per figuur en tabel is aangegeven uit welke bron de resultaten komen (de houders, locaties, centrale of lokale oudercommissies, etc.). We maken in de resultaten onderscheid tussen enerzijds oudercommissies van locaties (dagopvang en BSO) en anderzijds oudercommissies van gastouderbureaus.
- Indien percentages in de tabellen of figuren in de volgende hoofdstukken niet optellen tot 100 procent is dit het gevolg van afrondingsverschillen.

⁵ Zie bijlage C.

Leeswijzer

Hierna volgt de samenvatting, met daarin de belangrijkste resultaten van het onderzoek. Vervolgens presenteren we per onderwerp de resultaten van het onderzoek. In hoofdstuk 3 beschrijven we de aanwezige vormen van ouderinspraak, in hoofdstuk 4 de kenmerken van (centrale) oudercommissies, in hoofdstuk 5 de activiteiten van (centrale) oudercommissies, de machtigingen en adviesvragen. In hoofdstuk 6 komt het functioneren van oudercommissies aan bod (samenwerking tussen de verschillende partijen, communicatie met ouders, het klachtenloket en geschillencommissie). Tot slot beschrijven we in hoofdstuk 7 het perspectief van ouders ten opzichte van ouderparticipatie.

In de beschrijving van de resultaten, figuren en tabellen hanteren we de volgende termen om de verschillende bronnen aan te duiden:

- *Locaties*: locatieleiders van dagopvang/BSO;
- *Houders van kinderopvangorganisaties*: houders/koepel van kinderopvangorganisaties (dagopvang/BSO) met twee of meer locaties onder zich;
- *Oudercommissies locaties*: oudercommissies van locaties met dagopvang/BSO;
- *Houders van gastouderbureaus*;
- *Oudercommissies gastouderbureaus*;
- *Centrale oudercommissies*.

Management- samenvatting

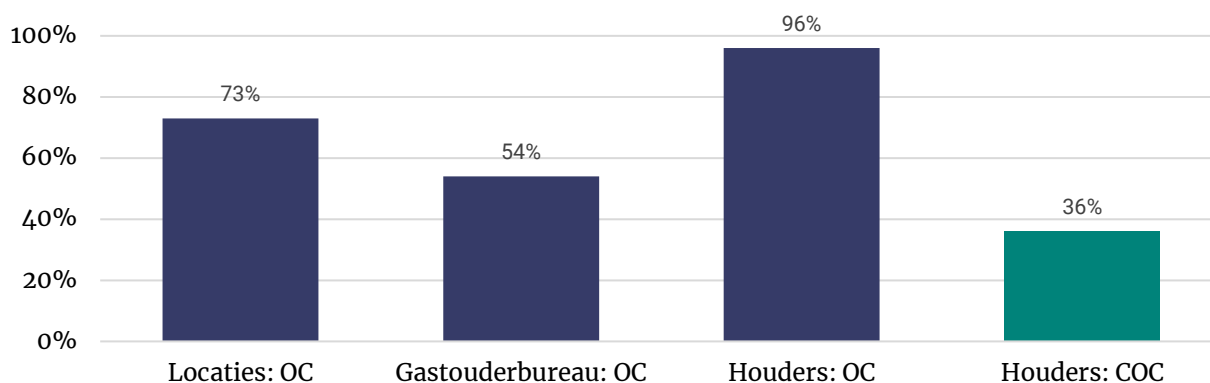
2 Managementsamenvatting

Deze managementsamenvatting presenteert de belangrijkste resultaten van dit onderzoek.

Merendeel kinderopvanglocaties heeft oudercommissie of alternatieve ouderraadpleging

De meerderheid van de kinderopvanglocaties (dagopvang of BSO) heeft een oudercommissie (73%). Onder grotere locaties die wettelijk verplicht zijn een oudercommissie te hebben (>50 kinderen opgevangen) is dit 84 procent. Een merendeel van de locaties zonder oudercommissie en waar maximaal 50 kinderen worden opgevangen, heeft volgens de locatieleiders wel alternatieve ouderraadpleging (AOR) (76%). In totaal betekent dit dat 10 procent van alle locaties geen oudercommissie én geen AOR heeft. Bij gastouderbureaus zijn oudercommissies minder vaak aanwezig (54%, bij bureaus met meer dan 50 gastouders is dit 83%). Ook heeft een kleiner deel van de gastouderbureaus zonder oudercommissie (en met maximaal 50 gastouders) wel AOR (57%). AOR wordt op verschillende wijzen ingevuld; dit kan onder andere inhouden dat ouders inspraak kunnen hebben via een digitale ouderraadpleging of fysieke bijeenkomst, of dat hen mondeling of via een nieuwsbrief om advies wordt gevraagd. De wet schrijft niet precies voor wanneer er sprake is van AOR, alleen dat bij AOR ouders voldoende betrokken moeten worden bij de adviesonderwerpen van de oudercommissie. Het is niet altijd duidelijk of de voorkomende vormen van AOR en de bijbehorende invulling daaraan voldoen, dat is aan het oordeel van de toezichthouder. De aanwezigheid van een oudercommissie op de dagopvang of BSO komt overeen met het onderzoek uit 2015, maar er is sprake van een afname van het aandeel oudercommissies bij gastouderbureaus dit jaar.

Figuur 2.1 - Aanwezigheid (centrale) oudercommissie

Van alle opvangorganisaties (houders) heeft een derde (36%) een centrale oudercommissie, dit komt vaker voor bij grotere organisaties (10 tot 15 locaties; 65%).

Oudercommissies van dagopvang en BSO hebben gemiddeld vier leden die ongeveer 2,5 jaar lid blijven. Voor oudercommissies van gastouderbureaus is dit gemiddeld 3,5 leden die 2,5 jaar lid blijven.

Bijdrage aan beleid en communicatie; beperkte tijd en invloed zijn knelpunten

Oudercommissies van dagopvang en BSO geven aan dat advies geven (80%) en inhoudelijk meedenken (77%) hun belangrijkste activiteiten zijn. Het organiseren van evenementen en andere activiteiten gebeurt minder vaak. Voor oudercommissies van gastouderbureaus zien we eenzelfde beeld. Als hun belangrijkste rol zien oudercommissies het vertegenwoordigen van de belangen van ouders en kinderen, en vormen ze de schakel tussen ouders en de opvang. Lokale en centrale oudercommissies vinden dat zij een bijdrage kunnen leveren aan het beleid en aan de communicatie tussen ouders en de opvang. Dit komt overeen met de rol die oudercommissies van gastouderbureaus zien. Knelpunten voor (centrale) oudercommissies zijn een gebrek aan tijd onder leden, beperkte betrokkenheid van ouders en dat hun inzet en advies niet altijd serieus wordt genomen. Maar een deel van oudercommissies (11%), de oudercommissies van gastouderbureaus (9%) en de centrale oudercommissies (12%) heeft toegang tot de contactgegevens van ouders. Daardoor wordt direct contact leggen met ouders lastiger.

Volgens oudercommissies bestaat goede samenwerking uit open communicatie en invloed op besluitvorming

De samenwerking tussen de verschillende partijen wordt over het algemeen positief beoordeeld. De centrale oudercommissie is het meest positief en geeft de samenwerking met de houder een 8,3 en met de oudercommissies een 8,2. Lokale oudercommissies zijn daarentegen kritischer over de samenwerking met de centrale oudercommissie: deze krijgt gemiddeld een 6,4. Vooral centrale oudercommissies voelen zich serieus genomen door de houders van kinderopvangorganisaties. Lokale oudercommissies voelen zich meestal (80%) serieus genomen door de bijbehorende opvanglocatie, maar minder vaak (57%) door de houder van de opvangorganisatie. Op veel punten zijn lokale oudercommissies kritischer op de samenwerking met de houder in vergelijking met de locatie. Oudercommissies van gastouderbureaus zijn doorgaans positief over de samenwerking met het gastouderbureau (8,4).

De meerderheid (75% - 94%) van de houders en locaties zien de (centrale) oudercommissies als serieuze gesprekspartner. Ruim de helft van de houders en twee derde van de locaties noemen dat zij betere besluiten nemen door het advies van de (centrale) oudercommissies. Een goede samenwerking bevat meestal open communicatie en wederzijds respect; ontevreden oudercommissies voelen zich meestal niet gewaardeerd en ervaren beperkte invloed. Met de meeste centrale oudercommissies (92%), oudercommissies (83%) en oudercommissies van gastouderbureaus (85%) wordt het inspectierapport besproken door de organisatie. Dit is wettelijk verplicht. Van de geschillencommissie wordt volgens de kinderopvangorganisaties nauwelijks gebruik gemaakt: 1 procent van de houders heeft hiermee te maken gehad en 1 procent van de locaties had te maken met een ingediend geschil door de oudercommissie.

Oudercommissie bepaalt niet altijd zelf of en welke adviesrechten worden gemachtigd

Volgens de wetgeving kan alleen de lokale oudercommissie de centrale oudercommissie machtigen en moet zij zelf bepalen welke adviesrechten worden gemachtigd. Echter zegt iets minder dan de helft van de oudercommissies dat zij de centrale oudercommissie zelf heeft gemachtigd (45%), volgens een kwart heeft de organisatie dit gedaan en een kwart weet het niet. Over wie bepaalt welke lokale adviesrechten worden gemachtigd aan de centrale oudercommissie wordt verschillend gedacht; volgens een groot deel van de houders, locaties en centrale oudercommissies bepaalt de organisatie dit. Een kwart van de oudercommissies zegt dat de organisatie dit bepaalt (27%), een kwart zegt dat de centrale oudercommissie dit doet (26%) en 45 procent zegt dat zij dit zelf doen. Deze invulling wijkt hiermee dus af van het wettelijk kader: alleen lokale oudercommissies mogen dit bepalen.

Oudercommissies geven vooral gevraagd advies, meerderheid wordt overgenomen

Ruim zes op de tien oudercommissies van dagopvang en BSO en gastouderbureaus zeggen te weten waar ze wettelijk adviesrecht over hebben. Centrale en lokale oudercommissies (dagopvang/BSO) geven vooral *gevraagd* advies. Zij worden naar eigen zeggen gemiddeld 2 tot 3 keer per jaar om advies gevraagd. In de meerderheid van de gevallen gebeurt dit schriftelijk en het merendeel van de adviezen wordt overgenomen (67% tot 78%). Als een advies niet wordt overgenomen, ontvangt maar (ruim) de helft een schriftelijke motivatie hiervoor. Oudercommissies van gastouderbureaus worden minder vaak (1,7 keer) om advies gevraagd per jaar, waarvan een minderheid (40%) schriftelijk. De meerderheid (80%) van de gegeven adviezen wordt overgenomen. Als het niet wordt overgenomen, ontvangt slechts 33 procent een schriftelijke motivatie hierbij. Dit terwijl de wettelijke procedure voorschrijft dat er schriftelijk gemotiveerd moet worden waarom een advies niet wordt overgenomen.

De meeste adviesaanvragen gaan over prijswijzigingen (75% oudercommissie; 79% oudercommissie gastouderbureau; 88% centrale oudercommissie). Ongevraagd advies komt minder vaak voor (gemiddeld 1 keer per jaar), wordt minder vaak overgenomen (58% - 56%) en wordt in dat geval meestal niet van schriftelijke motivatie voorzien (20% - 10%) en verlopen dus ook niet conform de wettelijke procedures.

De meerderheid van de (centrale) oudercommissies is tevreden over de informatievoorziening bij adviesvragen: zij worden goed en tijdig geïnformeerd over de adviesvragen en ontvangen de benodigde informatie en documenten.

Ouders vinden oudercommissie belangrijk, maar willen meestal niet zelf deelnemen

Een derde (31%) van de ouders met opvang weet niet of er een oudercommissie aanwezig is, de centrale oudercommissie is nog minder bekend (80% weet niet of deze aanwezig is). Ouders waarbij een oudercommissie aanwezig is op de opvang, vinden het belangrijk dat er een oudercommissie is (73%). Echter wil meer dan de helft van de ouders (58%) *niet* zelf deelnemen aan de oudercommissie. Zij hebben te weinig tijd of weten niet goed wat het inhoudt. Ongeveer vier op de tien zouden (misschien) willen deelnemen aan een oudercommissie. Ouders geven de oudercommissie gemiddeld een 6,3; sommigen zijn tevreden, een deel is ontevreden. Zo vindt 29 procent dat zij onvoldoende geïnformeerd worden door de oudercommissie en is 42 procent *niet* op de hoogte van wat de oudercommissie doet. Een derde vindt dat de belangen van ouders goed worden vertegenwoordigd. Slechts 8 procent voelt zich betrokken bij de oudercommissie en een kwart (24%) heeft het gevoel dat ze invloed kunnen uitoefenen via de oudercommissie. Tegelijkertijd zien we dat maar een derde van de oudercommissies van dagopvang of BSO en een vijfde van de oudercommissies van gastouderopvang ouders om hun mening vraagt. Dit kan te maken hebben met de bevinding dat oudercommissies vaak niet kunnen beschikken over contactgegevens van ouders.

Driekwart van de ouders met opvang zonder oudercommissie, weet niet of er alternatieve ouderraadpleging (AOR) aanwezig is⁶. Ouders met opvang zonder enige vorm van ouderinspraak (of ouders die dat niet weten), twijfelen of dit nodig is. Achttien procent denkt dat dit wel nodig is. Slechts 8 procent zou willen deelnemen aan een oudercommissie of AOR, een vijfde zou misschien willen deelnemen.

Beperkte interesse en betrokkenheid ouders is knelpunt

De mate van interesse van ouders voor zitting in de oudercommissie, is een belangrijke oorzaak voor het wel of niet hebben van een oudercommissie. Locaties van dagopvang en BSO proberen met name ouders te werven via nieuwsberichten (74%), informatie te verspreiden op de locatie (58%) en het persoonlijk aanspreken van ouders (54%). Deze laatste vorm werkt volgens oudercommissies en locaties het beste. De verschillende wervingsactiviteiten lijken daarbij niet altijd te worden opgemerkt door ouders, oudercommissies zijn ook niet uitgesproken tevreden over het werven van nieuwe leden. De verantwoordelijkheid voor het werven van ouders voor een oudercommissie is ook niet geheel duidelijk: in de praktijk lijkt deze te zijn verdeeld over de locatiemanagers en oudercommissies, terwijl volgens de wet de houder hier voor moet zorgen.

⁶ Het is niet bekend of ouders gebruikmaken van een kinderopvanglocatie met maximaal 50 kinderen en dus of AOR ook daadwerkelijk geoorloofd is.

Resultaten

3 Aanwezige vormen van ouderinspraak

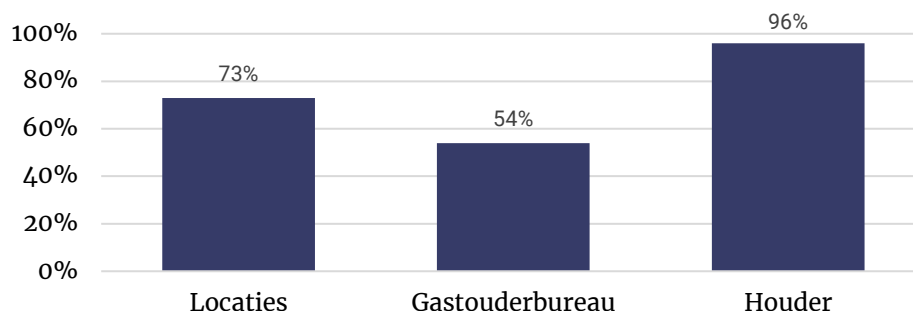
In dit hoofdstuk beschrijven we de resultaten wat betreft de aanwezige vormen van ouderinspraak.

Volgens de Wet kinderopvang⁷ is een houder van een kindercentrum of gastouderbureau verplicht om een oudercommissie in te stellen. Deze verplichting geldt niet als er maximaal 50 kinderen worden opgevangen bij het kindercentrum of als er maximaal 50 gastouders zijn aangesloten bij het gastouderbureau en de houder ondanks voldoende inspanningen geen oudercommissie kan instellen. In deze laatste situatie moet de houder van het kindercentrum of gastouderbureau de ouders op een alternatieve wijze betrekken bij onderwerpen. Grote opvangorganisaties hebben vaak een overkoepelende, centrale oudercommissie. Deze centrale oudercommissie heeft geen wettelijke grondslag, is niet verplicht en kan alleen bestaan naast de verplichte lokale oudercommissies⁸.

Merendeel locaties heeft oudercommissie

Driekwart van de locaties heeft een oudercommissie (dagopvang 74%; BSO 73%). Van de locaties met meer dan 50 kinderen, is dit 84 procent. Ongeveer de helft van de gastouderbureaus heeft een oudercommissie. Van de grotere gastouderbureaus (>50 gastouders), heeft 83 procent een oudercommissie. Bijna alle houders hebben één of meerdere locaties met een oudercommissie. Slechts 4 procent zegt dat geen enkele locatie een oudercommissie heeft.

Figuur 3.1 - Oudercommissie aanwezig op (een van de) locaties

Vergelijking met 2015

In 2015 beschikten ruim zeven op de tien locaties en gastouderbureaus over een (eigen) oudercommissie (dagopvang: 77%; BSO: 69%; gastouderbureau: 64%). Dit aandeel is voor gastouderbureaus dit jaar lager.

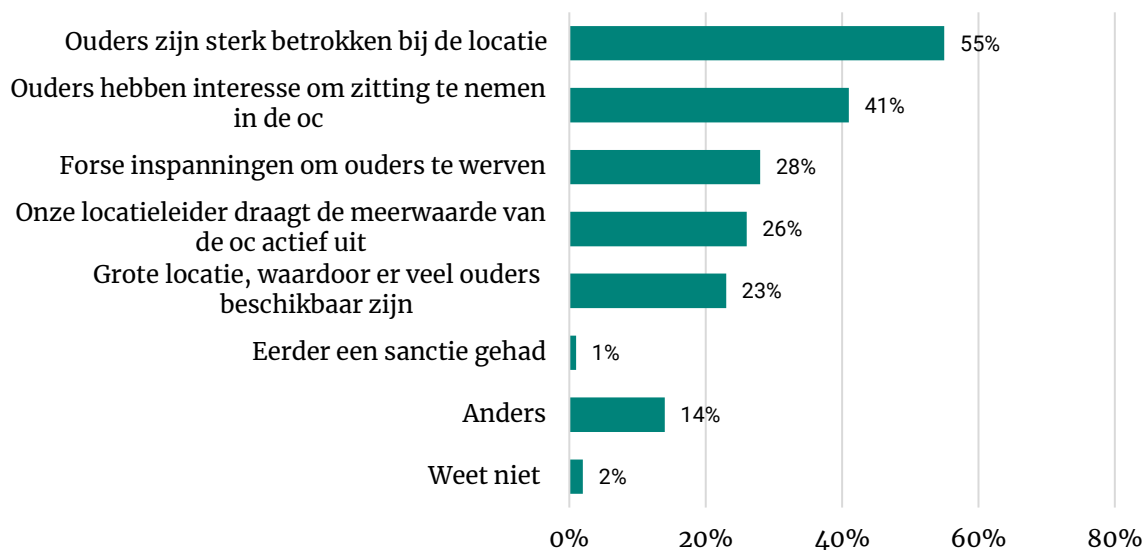
Betrokkenheid van ouders belangrijkste reden voor het wel of niet hebben van oudercommissie

Ouderbetrokkenheid bij de locatie is de meest genoemde reden door locatiemanagers waarom zij wél een oudercommissie hebben, gevolgd door de reden dat ouders interesse hebben om deel te nemen aan de oudercommissie. Andere redenen die locatiemanagers noemen zijn dat de locatie zich sterk inspant om ouders te werven, de locatielider de meerwaarde van de oudercommissie uitdraagt en dat het een grote locatie is waardoor veel ouders beschikbaar zijn.

⁷ Artikel 1.58 van de Wet kinderopvang.

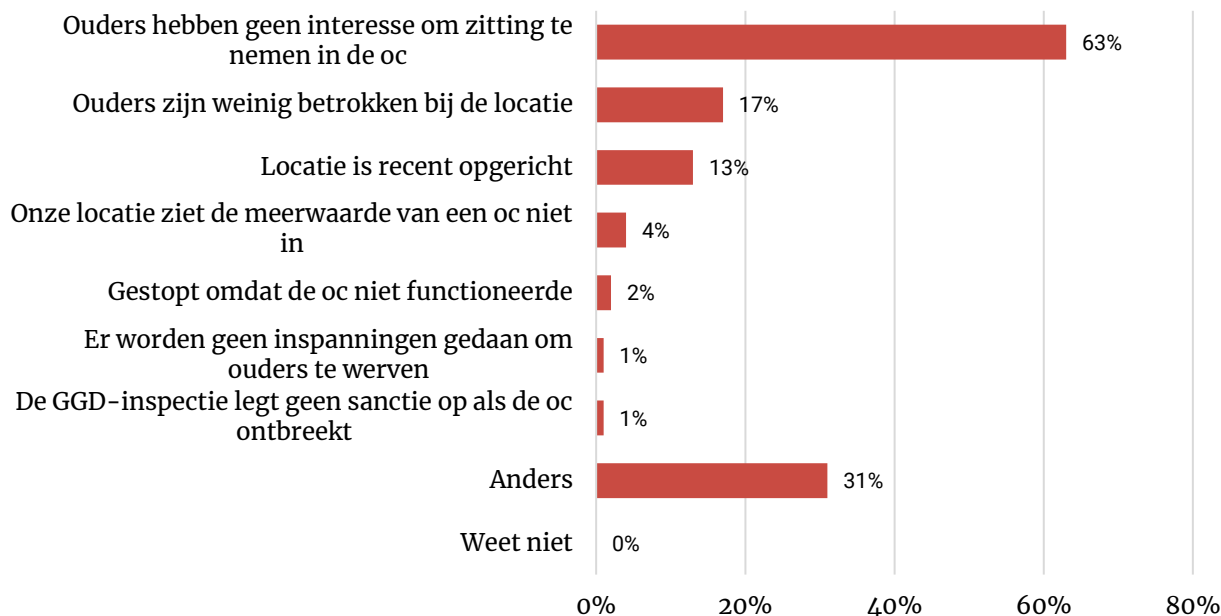
⁸ Website van BOinK.

Figuur 3.2 - Waarom is er wél een oudercommissie op locatie aanwezig? – Bron: locaties, n=242

De meest genoemde reden door locaties waarom zij géén oudercommissie hebben, is dat ouders geen interesse hebben om zitting te nemen in de oudercommissie (63%). Hierop volgt met afstand dat ouders weinig betrokken zijn bij de locatie (17%). BSO locaties noemen vaker dan kinderdagopvang gebrek aan betrokkenheid en interesse als reden, net als kleinere locaties.

Figuur 3.3 - Waarom is er géén oudercommissie op locatie aanwezig? – Bron: locaties, n=89

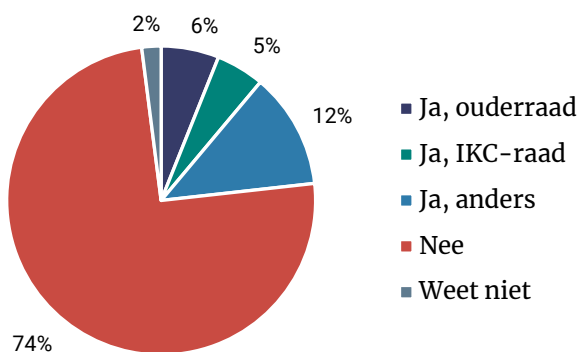
Vergelijking met 2015

In 2015 zijn de meest genoemde redenen waarom er wél een oudercommissie aanwezig is ook de interesse van ouders (38%) en de betrokkenheid van ouders (36%). Waarom er geen oudercommissie aanwezig is, is ook in 2015 met name omdat er geen interesse is onder ouders (dagopvang 56%; BSO 59%).

Twee derde van locaties zonder oudercommissie, heeft vorm van AOR

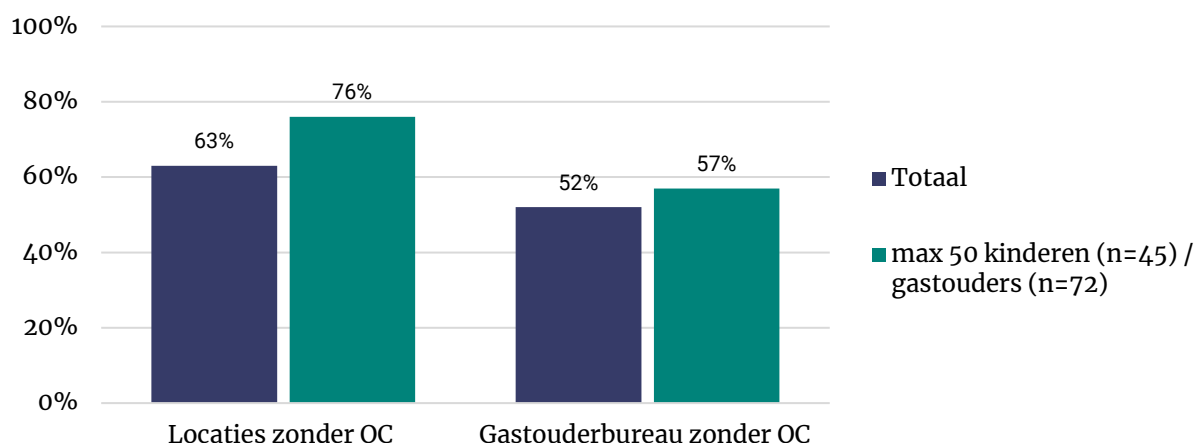
Bij driekwart van de locaties zonder oudercommissie, wordt de functie van oudercommissie *niet* in een andere vorm van gezamenlijk medezeggenschap met het basisonderwijs uitgeoefend. Een deel heeft een ouderraad (6%), een IKC-raad (5%) of een andere vorm (12%). Een deel weet het niet (2%).

Figuur 3.4 - Wordt de functie van de oudercommissie in een andere vorm van gezamenlijke medezeggenschap met het basisonderwijs uitgeoefend? – Bron: locaties, n=89

Op twee derde (63%) van de locaties zonder oudercommissie, is er volgens de locatieleiders sprake van alternatieve ouderraadpleging (AOR), zie Figuur 3.5. Van de locaties zonder oudercommissie met maximaal 50 kinderen (n=45), zegt 76 procent AOR te hebben. Bij een derde (31%) van alle locaties zonder oudercommissie is AOR niet aanwezig volgens de locatieleiders en 5 procent van de locaties weet het niet. Dit betekent dat in totaal 10 procent van de locaties geen oudercommissie of AOR heeft. Bij de helft van de gastouderbureaus zonder oudercommissie is er sprake van alternatieve ouderraadpleging (52%). Vier procent weet het niet, 45 procent heeft dit niet.

Figuur 3.5 - Aanwezigheid AOR op locaties en gastouderbureaus zónder oudercommissie – Bron: locaties, n=89; gastouderbureaus, n=83

AOR: ouders hebben vaak inspraak via (digitale) bijeenkomst of nieuwsbrief

De wet schrijft niet precies voor wanneer sprake is van AOR. Ouders moeten ‘voldoende betrokken’ worden bij de onderwerpen waar de oudercommissie over kan adviseren. Locaties die zeggen alternatieve ouderraadpleging te hebben, hebben aangegeven op welke wijze dit plaatsvindt. Zo noemt een deel dat ouders inspraak hebben via een digitale ouderraadpleging of via een (digitale) ouderbijeenkomst. Locaties noemen daarnaast dat ouders mondeling advies wordt gevraagd of via de nieuwsbrief wordt gevraagd mee te denken of te reageren.

Tabel 3.1 - Op welke wijze vindt de alternatieve ouderraadpleging (AOR) plaats? – Bron: locaties, n=56

Vormen van AOR	Totaal (n=56)	Max 50 kinderen (n=34)
Inspraak via een digitale ouderraadpleging	41%	36%
Ouders hebben inspraak tijdens een (digitale) ouderbijeenkomst	30%	29%
Samenwerking met andere kleine locaties	11%	6%
Eén ouder werkt samen met een bestaande oudercommissie van een andere locatie	7%	12%
Anders	36%	37%

Locaties over AOR:

- “Ouders kunnen via de mail reageren op bijvoorbeeld tarieven en beleid, verder wordt er ook een nieuwsbrief geschreven waarin ouders worden meegenomen.”
- “Als er een verandering is die adviesplichtig is, worden de ouders hier over geïnformeerd en worden gevraagd te reageren.”

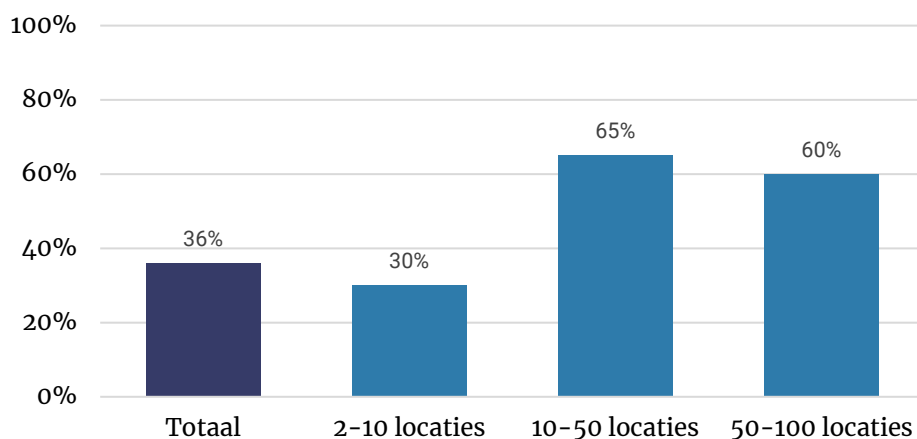
Gastouderbureaus over AOR:

- “Op het moment dat er veranderingen zijn wordt dat naar alle ouders verstuurd en binnen minimaal een maand kunnen ze erop reageren.”
- “Bij invoering van de nieuwe voorwaarden en tarieven mailen we alle ouders met uitleg en het verzoek advies uit te brengen.”

Centrale oudercommissie: bij derde houders aanwezig, met name bij houders met veel locaties

Van alle houders heeft 36 procent een centrale oudercommissie (figuur 3.6). Dit is hoger onder houders met meer dan 10 locaties: onder houders met 10 tot 50 locaties is dit 65 procent. Van alle locaties zegt de helft (50%) dat er een centrale oudercommissie aanwezig is binnen hun kinderopvangorganisatie (niet in figuur). Dit percentage is hoger onder locaties die onder een organisatie vallen met een hoger aantal locaties.

Figuur 3.6 - Aanwezigheid centrale oudercommissie onder kinderopvangorganisaties – Bron: houders⁹

Visie ligt met name bij (grotere) kinderopvangorganisatie

De visie op medezeggenschap ligt met name bij de kinderopvangorganisatie of gastouderbureau, en minder bij de afzonderlijke locaties. Twee derde van de kinderopvangorganisaties en gastouderbureaus heeft een visie op medezeggenschap. Locaties die tot een kleine opvangorganisatie behoren, zeggen vaker dat er geen visie op medezeggenschap is (nee; 20%). Grotere organisaties hebben vaker een visie op medezeggenschap. Er is geen verschil tussen grotere gastouderbureaus (>50 gastouders) en kleinere bureaus.

Tabel 3.2 - Heeft uw [locatie / organisatie / gastouderbureau] een visie op medezeggenschap?

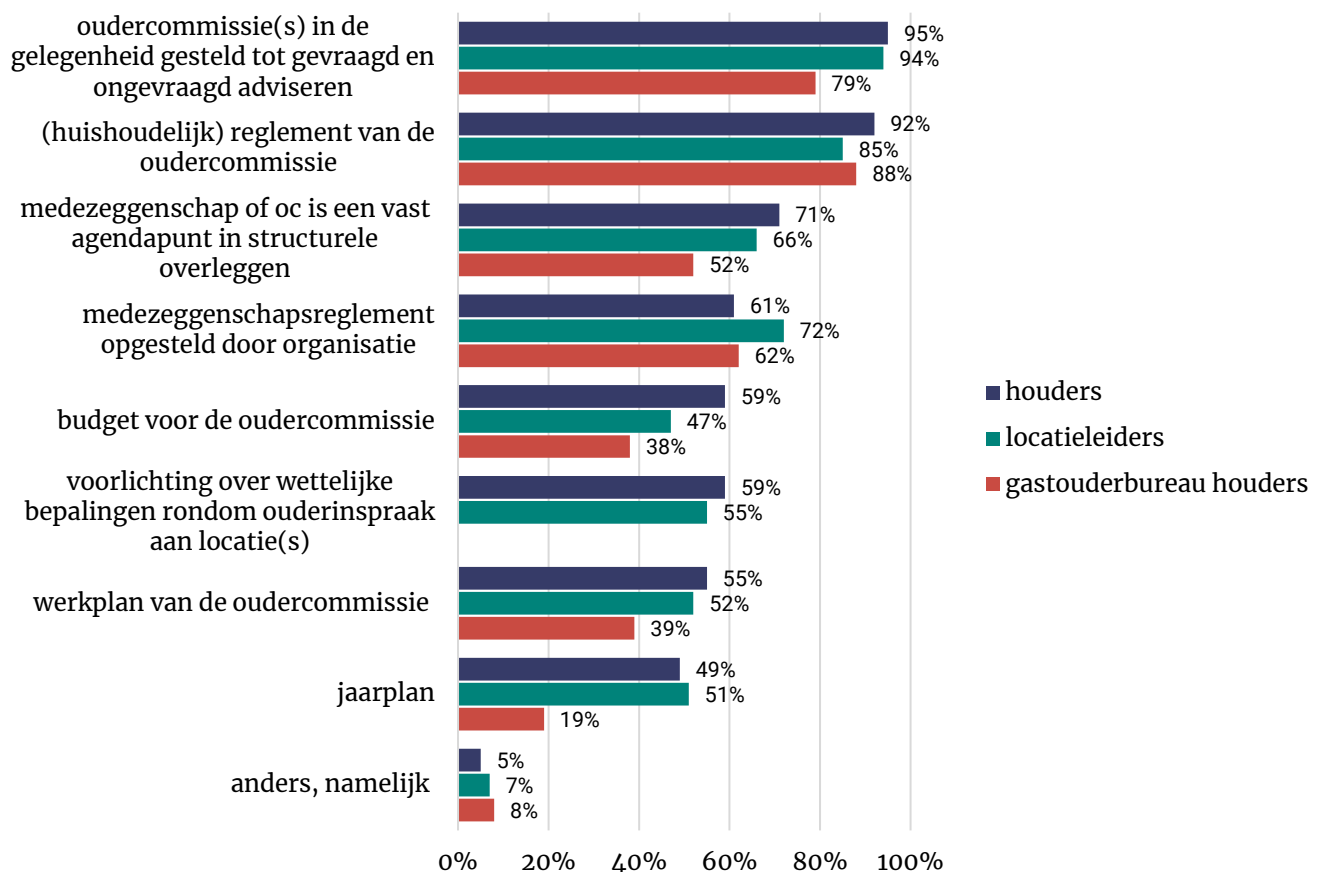
Locaties	Houders	Gastouderbureaus
Ja, onze locatie heeft dat (35%)	Ja, iedere locatie heeft dat (26%)	Ja, iedere gastouder heeft dat (10%)
Ja, onze organisatie heeft dat (68%)	Ja, onze organisatie heeft dat (66%)	Ja, ons gastouderbureau heeft dat (68%)
Nee (8%)	Nee (15%)	Ja, de overkoepelende kinderopvangorganisatie heeft dat (12%)
Weet niet (5%)	Weet niet (5%)	Nee (12%)
		Weet niet (2%)

⁹ De resultaten vanuit houders met 10 of meer locaties zijn indicatief van het lage aantal waarnemingen in deze groepen.

Meeste oudercommissies van dagopvang en BSO worden in gelegenheid gesteld tot adviseren

De houders en locatieleiders zijn gevraagd welke kenmerken aanwezig zijn met betrekking tot de medezeggenschap van ouders. Volgens de wet moet de houder de oudercommissie om advies vragen bij adviesplichtige onderwerpen. Volgens de meeste houders (95%) en locatieleiders (94%) worden oudercommissies in de gelegenheid gesteld tot gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen. Volgens 79 procent van de gastouderbureauhouders is dit het geval. Een vaak voorkomend kenmerk van de medezeggenschap is een (huishoudelijk) reglement van de oudercommissie. De medezeggenschap of oudercommissie is daarnaast voor twee derde van de locatieleiders en zeven op de tien houders een vast agendapunt in structurele overleggen. Dit is bij de helft van de gastouderbureaus het geval. Alhoewel een medezeggenschapsreglement (opgesteld door de organisatie) wettelijk verplicht is, is dit bij ongeveer twee derde aanwezig. Dit laatste punt wordt minder vaak genoemd door locaties die bij een kleinere organisatie horen. Grotere gastouderbureaus (>50 gastouders) zeggen vaker dat de oudercommissie in de gelegenheid wordt gesteld om te adviseren dan kleinere gastouderbureaus.

Figuur 3.7 - Welke van de volgende elementen zijn aanwezig (binnen de locatie, organisatie of gastouderbureau) m.b.t de medezeggenschap van ouders?

4 Kenmerken (centrale) oudercommissies

In dit hoofdstuk beschrijven we achtereenvolgens de kenmerken van de oudercommissies en centrale oudercommissies. Bij oudercommissies kijken we naar de oudercommissies van enerzijds kinderopvanglocaties (kinderdagopvang en BSO) en anderzijds gastouderbureaus. Daarnaast nemen we het perspectief mee van de locaties en de gastouderbureauhouders. Voor centrale oudercommissies kijken we naar centrale oudercommissies zelf en het perspectief van houders van kinderopvangorganisaties.

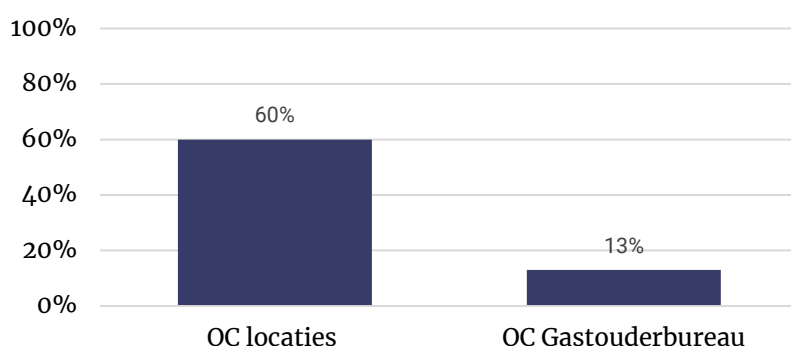
Volgens de wet Kinderopvang¹⁰ worden de leden van de oudercommissie gekozen uit en door de ouders van wie de kinderen in het kindercentrum of door tussenkomst van het gastouderbureau worden opgevangen. Per organisatie zijn regels opgesteld rondom het ‘aanname beleid’ en hoeveel leden er in de oudercommissie kunnen zitten. Dat legt de organisatie vast in hun oudercommissiereglement.

4.1 Kenmerken oudercommissies

Meerderheid oudercommissies locaties voor meerdere opvangvormen actief

Sinds 1 januari 2023 is het wettelijk mogelijk voor kindercentra (dagopvang en BSO) om een gecombineerde oudercommissie in te stellen, mits deze kindercentra op dezelfde locatie zitten en bij dezelfde houder horen. Een meerderheid van de oudercommissies van locaties (dagopvang/BSO) is actief voor meerdere vormen van opvang (60%). Van deze oudercommissies zegt 72 procent dat al deze opvangvormen ook vertegenwoordigd zijn in de oudercommissie. Een klein deel van de oudercommissies van gastouderbureaus is actief voor meerdere opvangvormen gastouderopvang (13%). Dit is opvallend, aangezien dit wettelijk niet mogelijk is voor gastouderopvang.

Figuur 4.1 - Oudercommissies voor meerdere opvangvormen actief – Bron: OC's locaties en OC's gastouderbureaus

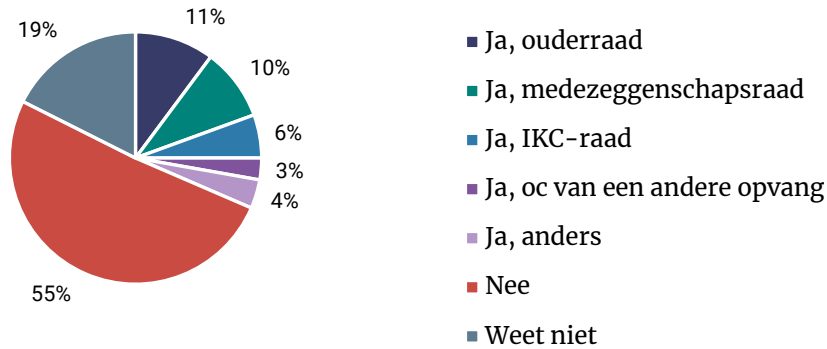
Tabel 4.1 - Oudercommissies locaties (dagopvang/BSO) met één opvangvorm - Bron: OC's locaties

	Alleen dagopvang	Alleen BSO
OC's locaties (dagopvang/BSO)	21%	14%

¹⁰ Artikel 1.58 en 1.59 van de Wet kinderopvang.

Voor iets meer dan de helft van alle oudercommissies (BSO/dagopvang) geldt dat er geen andere vormen van medezeggenschap of andere oudercommissies actief zijn op de fysieke locatie (55%).

Figuur 4.2 - Zijn er op de fysieke locatie van uw opvang ook nog andere oudercommissies of vormen van medezeggenschap in het basisonderwijs? – Bron: Oudercommissies locaties

Vergelijking met 2015

In 2015 was 44 procent van de oudercommissieleden actief voor meerdere opvangvormen, minder dan deze meting. Net als dit jaar komen gecombineerde oudercommissies met gastouderbureaus veel minder voor.

Oudercommissie heeft gemiddeld vier leden die ongeveer 2,5 jaar lid blijven

Een oudercommissie van een kinderdagverblijf of BSO heeft gemiddeld 4 leden, de leden hebben een gemiddelde zittingsduur van 2,5 tot 2,9 jaar. Een oudercommissie van een gastouderbureau heeft gemiddeld 3,5 leden en de leden blijven gemiddeld 2,5 jaar lid van de oudercommissie. Oudercommissies van kinderopvangorganisaties met relatief weinig locaties (2 tot 10) hebben gemiddeld meer leden (4,7) dan oudercommissies van grotere organisaties.

Tabel 4.2 - Aantal leden en zittingsduur oudercommissies

	Bron: oudercommissies	Bron: locaties
Gemiddeld aantal leden OC	4,1	4
Gemiddelde zittingsduur leden OC	2,5 jaar	2,9 jaar

	Bron: oudercommissies Gastouderbureau	Bron: Gastouderbureauhouders
Gemiddeld aantal leden OC	3,3	3,5
Gemiddelde zittingsduur leden OC	2,4 jaar	2,8 jaar

Vergelijking met 2015

In 2015 is het gemiddelde aantal leden vergelijkbaar voor locaties en oudercommissies (4,2 jaar). Voor gastouderbureaus is dit 3,0 jaar, vergelijkbaar met deze meting (2,8 jaar). De gemiddelde zittingsduur ligt rond de 2,5 jaar in 2015.

Werving leden door locatie en oudercommissie samen

Volgens de helft van de locaties van dagopvang en BSO ligt de verantwoordelijkheid voor de werving van oudercommissieleden, bij de locatiemanager. Een vijfde van deze locaties vindt dat de oudercommissie dit zou moeten doen. Oudercommissies zelf zeggen dat de verantwoordelijkheid voor werving zowel bij de locatiemanager als bij de oudercommissie ligt. In de praktijk lijkt deze ook verdeeld te zijn over de locatiemanager en oudercommissies. Volgens de wet is de houder echter degene die verantwoordelijk is voor het instellen van een oudercommissie.

De meeste gastouderbureauhouders (83%) zeggen dat zij zelf verantwoordelijk zijn voor de werving. Dit komt overeen met wat de oudercommissies van gastouderbureaus zeggen: volgens 85 procent is de houder hiervoor verantwoordelijk, een derde noemt de oudercommissie. In de praktijk is het volgens de oudercommissies van gastouderbureaus ook de houder die de werving op zich neemt (87%).

Tabel 4.3 - Bij wie ligt de verantwoordelijkheid voor werving? (Bron: Locaties en Gastouderbureauhouders)

	Locaties	Gastouderbureauhouders
Bij de locatiemanager / gastouderbureauhouder	49%	83%
Bij de oudercommissie	22%	11%
Anders	29%	5%
Weet niet	0%	0%

Tabel 4.4 - Verantwoordelijkheid en uitvoering werving nieuwe OC leden (Bron: oudercommissies locaties)

	Bij wie ligt de verantwoordelijkheid voor werving?	Wie zorgt (meestal) voor de werving?
Bij de locatiemanager / vestigingsleider	72%	41%
Bij de oudercommissie	61%	37%
Anders	19%	17%
Weet niet	2%	4%
Niemand	-	1%

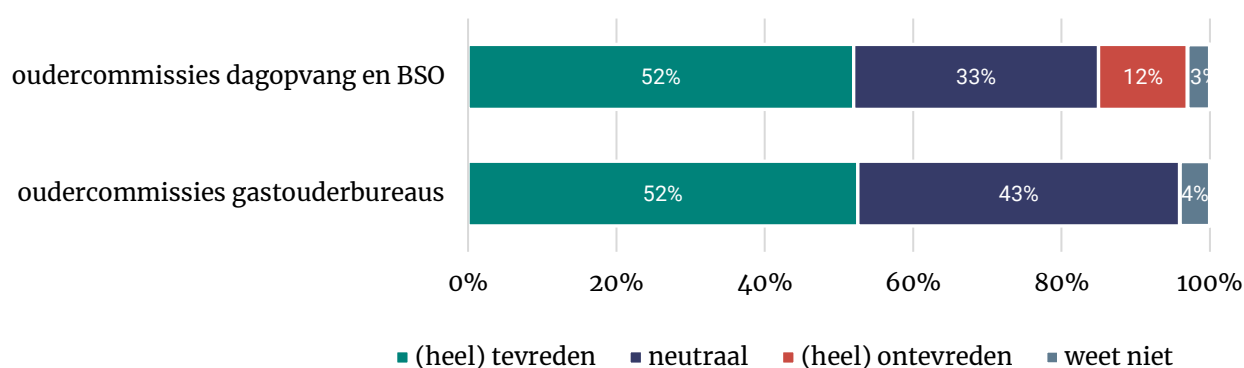
Tabel 4.5 - Verantwoordelijk en uitvoering werving nieuwe OC leden (Bron: oudercommissies Gastouderbureau)

	Bij wie ligt de verantwoordelijkheid voor werving?	Wie zorgt (meestal) voor de werving?
Bij het gastouderbureau	85%	87%
Bij de oudercommissie	33%	7%
Anders	13%	7%

Helpt oudercommissies tevreden met werving

De helft van de oudercommissies (dagopvang/BSO) is tevreden over de werving van nieuwe leden. Oudercommissies van kleinere kinderopvangorganisaties zijn vaker tevreden dan oudercommissies van grotere opvangorganisaties. Ook de helft van de oudercommissies van gastouderbureaus zijn tevreden over de werving. Een derde van de oudercommissies van de dagopvang en BSO staat neutraal tegenover de werving en 12 procent is ontevreden. Ruim vier op de tien oudercommissies van gastouderbureaus zijn neutraal over de werving en niemand van hen is ontevreden over de werving.

Figuur 4.3 - Hoe tevreden bent u over de werving van nieuwe leden voor de oudercommissie? (Bron: Oudercommissies locaties en oudercommissies gastouderbureaus)

Veel locaties benaderen ouders voor OC via nieuwsbrief

Driekwart van de locaties stuurt een nieuwsbericht naar alle ouders om leden voor de oudercommissie te werven (Tabel 4.6). Een meerderheid (58%) verspreidt informatie op de locatie, bijvoorbeeld door middel van flyers of posters. Andere inspanningen die ongeveer de helft van de locaties plegen zijn: bij intakegesprek de interesse peilen, pedagogische medewerkers wijzen ouders op de oudercommissie, een oproep in de nieuwsbrief en/of ouders persoonlijk benaderen. Een nieuwsbericht sturen wordt vaker gedaan door grote organisaties, persoonlijk aanspreken door kleine organisaties.

Tabel 4.6 - Welke inspanningen zijn gepleegd of worden op dit moment gepleegd om leden voor een oudercommissie op uw locatie te werven? – Bron: locaties

Locaties	%
Brief/mail/ nieuwsbericht rondgestuurd naar alle ouders	74%
Informatie over oudercommissie op locatie verspreiden (bijv. via posters, flyers ed.)	58%
Bij intakegesprek met ouders interesse voor oudercommissie peilen	54%
Pedagogische medewerkers wijzen ouders op de oudercommissie	54%
Oproep in (digitale) nieuwsbrief	52%
Ik heb ouders persoonlijk benaderd om lid te worden	51%
Leden oudercommissie werven zelf ouders voor de oudercommissie	50%
Prikbord/posteroproep	38%
Op bijeenkomsten aandacht besteed aan werving leden	23%
In informatieboekje of -brochure voor ouders aandacht besteed aan werving leden	20%
Oproep gedaan op internet	14%
Interesse gepeild via vragenlijst	3%
Beloning in vooruitzicht gesteld	0%
Anders	2%
Geen wervingsactiviteiten	1%
Weet niet	1%

Gastouderbureaus benaderen ouders persoonlijk of via nieuwsbericht

Gastouderbureauhouders werven het vaakst door interesse te peilen bij ouders tijdens de intake (79%) en/of door een nieuwsbericht te versturen (78%) (Tabel 4.7). Daarnaast benaderen veel gastouderbureauhouders de ouders persoonlijk (72%). De helft doet een oproep via de nieuwsbrief. Gastouderbureaus met meer dan 50 gastouders sturen vaker een nieuwsbericht (90%) en besteden vaker aandacht op bijeenkomsten aan de werving (33%) dan kleinere bureaus.

Tabel 4.7 - Welke inspanningen zijn gepleegd of worden op dit moment gepleegd om leden voor een oudercommissie te werven? – Bron: gastouderbureauhouders

Gastouderbureauhouders	%
Bij intakegesprek met ouders interesse voor oudercommissie peilen	79%
Brief/mail/ nieuwsbericht rondgestuurd naar alle ouders	78%
Ik heb ouders persoonlijk benaderd om lid te worden	72%
Oproep in de (digitale) nieuwsbrief	48%
In informatieboekje of -brochure voor ouders aandacht besteed aan werving leden	33%
Informatie over oudercommissie via gastouders verspreiden (bijv. via posters, flyers ed.)	32%
Oproep gedaan op internet	29%
Gastouders wijzen ouders op de oudercommissie	26%
Op bijeenkomsten aandacht besteed aan werving leden	22%
Leden oudercommissie werven zelf ouders voor de oudercommissie	21%
Interesse gepeild via vragenlijst	21%
Beloning in het vooruitzicht gesteld als ouders lid worden	9%
Anders	3%
Geen wervingsactiviteiten	2%
Weet niet	0%

Persoonlijke benadering en goed informeren werkt het beste

Locaties en gastouderbureauhouders leggen uit dat met name ouders persoonlijk aanspreken, het doel van de oudercommissies uitleggen en een combinatie van methoden inzetten goed werkt bij de werving. Wat minder goed werkt volgens hen is ouders via een nieuwsbrief aanspreken, het te ingewikkeld maken en te weinig informatie over de oudercommissie en bijbehorende werkzaamheden geven.

Vergelijking met 2015

Ook in 2015 had maar een klein percentage van de locaties geen wervingsinspanningen (2%).

4.2 Kenmerken centrale oudercommissies

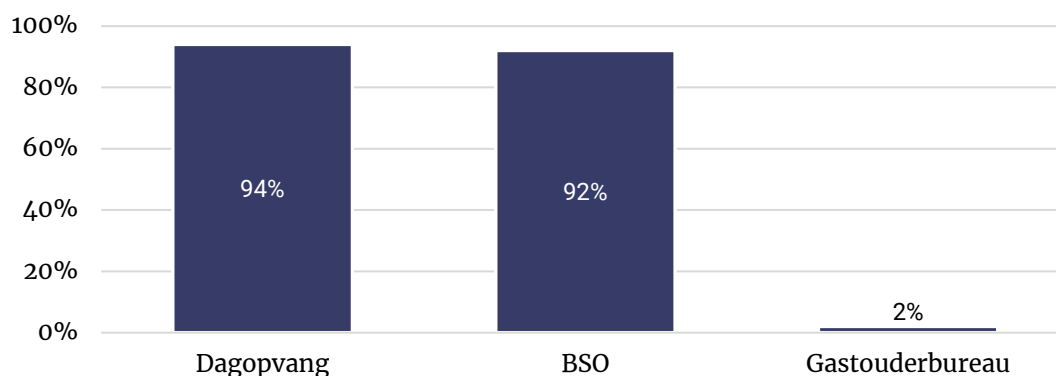
De centrale oudercommissie heeft geen wettelijke grondslag en is dus niet verplicht. Het is een werkvorm. Ze kan alleen bestaan naast de verplichte lokale oudercommissies.

Meeste centrale oudercommissies vertegenwoordigen meerdere opvangvormen

De meeste centrale oudercommissies vertegenwoordigen meerdere opvangvormen (91%). In meer dan 90 procent van de gevallen zijn er adviesrechten gemachtigd voor dagopvang en/of BSO. Twee procent van de centrale oudercommissies vertegenwoordigt (ook) een gastouderbureau.

Als centrale oudercommissies meerdere opvangvormen vertegenwoordigen, zijn in de meeste gevallen (86%) ouders uit alle opvangvormen in de centrale oudercommissie vertegenwoordigd.

Figuur 4.4 - Voor welke vorm(en) van opvang zijn er adviesrechten gemachtigd aan de Centrale oudercommissie? – Bron: COC

Gemiddeld zes leden in centrale oudercommissie

Het gemiddelde aantal leden van centrale oudercommissies is 6,2. Deze leden hebben een gemiddelde zittingsduur van 3 jaar volgens de centrale oudercommissies zelf, volgens houders is dit 3,5 jaar (niet in tabel). Gemiddeld vertegenwoordigen de centrale oudercommissies 8,4 locaties. Logischerwijs hangt dit sterk af van het aantal locaties binnen de kinderopvangorganisatie. Gemiddeld genomen is 59 procent van de onderliggende locaties vertegenwoordigd in de centrale oudercommissie. Voor kleinere organisaties (2 tot 10 locaties) is dit iets hoger (63%). Een ruime meerderheid (86%) zegt dat ouders vanuit alle opvangvormen vertegenwoordigd zijn in de centrale oudercommissie.

Tabel 4.8 - Kenmerken COC - Bron: COC

Gemiddeld aantal leden COC	6,2
Gemiddelde zittingsduur leden COC	3 jaar
Gemiddelde aantal locaties vertegenwoordigd	8,4
% van onderliggende locaties dat in de COC vertegenwoordigd is	59%

Werving COC leden met name door houder, samen met (centrale) oudercommissie

Een derde van de centrale oudercommissies geeft aan dat de verantwoordelijkheid en de daadwerkelijke uitvoering van het werven van nieuwe leden (onder andere) bij de houder ligt. Volgens een kwart ligt het (ook) bij de centrale oudercommissie zelf en een bijna even grote groep noemt de verschillende lokale oudercommissies. We zien geen verschil tussen de verantwoordelijkheid en de daadwerkelijke werving. Opvallend is dat de helft van de houders van kinderopvangorganisaties vindt dat de verantwoordelijkheid voor de werving bij de houder zelf ligt. Minder dan een vijfde noemt de centrale oudercommissie en 10 procent de lokale oudercommissies. Een aantal centrale oudercommissies en houders benoemen dat het een 'gezamenlijke inspanning' is.

Tabel 4.9 - Verantwoordelijkheid en uitvoering werving nieuwe COC leden (Bron: COC)

	Bij wie ligt de verantwoordelijkheid voor werving?	Wie zorgt (meestal) voor de werving?
Bij de houder	36%	36%
Bij de centrale oudercommissie	24%	26%
Bij de verschillende oudercommissies	23%	22%
Anders	17%	15%

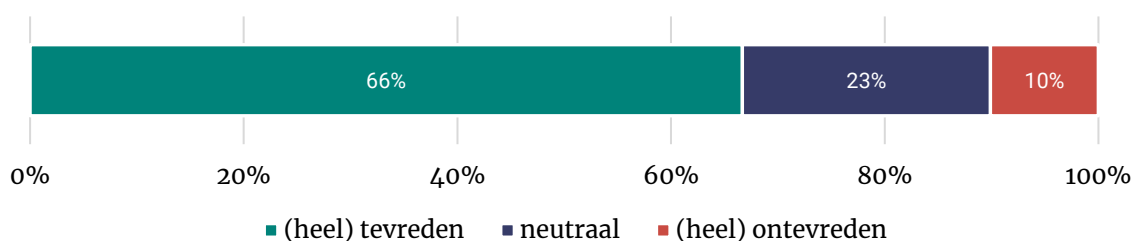
Tabel 4.10 - Verantwoordelijkheid werving nieuwe COC leden (Bron: houders)

	Bij wie ligt de verantwoordelijkheid voor werving?
Bij de kinderopvanghouder	51%
Bij de centrale oudercommissie	17%
Bij de lokale oudercommissies	10%
Anders	21%

Meerderheid centrale oudercommissies tevreden met werving

Twee derde van de centrale oudercommissies zijn tevreden over de werving van nieuwe leden. Een kwart staat hier neutraal in en 10 procent is ontevreden. De centrale oudercommissies delen in de toelichtingen zowel positieve als negatieve ervaringen. Deze hebben onder andere betrekking op de inspanning van de houder, in hoeverre locaties vertegenwoordigd zijn, of ouders geschikt zijn en of ouders interesse hebben.

Figuur 4.5 - Hoe tevreden bent u over de werving van nieuwe COC leden? - Bron: COC

Positieve ervaringen:

- “De eigenaar heeft goed contact met ouders en weet welke ouders zij kan vragen. Deze hebben dan de juiste kunde om de positie te vervullen.”
- “Goede vertegenwoordiging vanuit alle soorten opvang en de verschillende locaties.”
- “Iedereen doet zijn best en zet zich in om het benodigde aantal te halen.”

Negatieve ervaringen:

- “De houder doet weinig aan werving. Daarnaast zijn niet alle ouders geschikt om deel te nemen en is de bereidwilligheid onder ouders ook zeer laag waardoor er weinig nieuwe aanwas komt.”
- “Er is heel weinig animo om deel te nemen aan de oudercommissie.”
- “Weinig opkomst vanuit de diverse locaties.”

Houders opvangorganisaties benaderen ouders voor COC via nieuwsbericht of intakegesprek

Een groot deel van de houders van kinderopvangorganisaties (80%) stuurt een nieuwsbericht naar alle ouders om leden te werven voor de COC. Twee derde van houders peilt interesse bij een intakegesprek (of laat dit doen). Een deel doet een oproep via een nieuwsbrief (62%), verspreidt informatie over de COC op de locatie (55%) of laat ouders persoonlijk benaderen (48%). Wat goed werkt volgens houders, is als pedagogisch medewerkers ouders persoonlijk benaderen. Minder effectief is een algemene oproep via bijvoorbeeld een nieuwsbrief.

Tabel 4.11 - Top 10 van inspanningen die zijn gepleegd om leden voor de COC te werven – Bron: Houders

Houders kinderopvangorganisaties	%
Brief/mail/ nieuwsbericht rondgestuurd naar alle ouders	80%
Bij intakegesprek met ouders interesse voor COC peilen	65%
Oproep in de (digitale) nieuwsbrief	62%
Informatie over COC op locatie verspreiden	55%
Ik heb ouders persoonlijk benaderd om lid te warden	48%
Leden oudercommissie werven ouders voor de COC	42%
Pedagogische medewerkers wijzen ouders op de COC	42%
Op bijeenkomsten aandacht besteed aan werving leden	36%
In informatieboekje of -brochure voor ouders aandacht besteed aan werving leden	28%
Oproep gedaan op internet	22%

5 Activiteiten en adviesvragen

Dit hoofdstuk beschrijft de activiteiten van achtereenvolgens de oudercommissies van locaties (dagopvang en BSO), de oudercommissies van gastouderopvang en van centrale oudercommissies. Daarnaast presenteren we de resultaten van machtigingen en adviesvragen van de (centrale) oudercommissies.

Het uitoefenen van het wettelijke adviesrecht¹¹ is een belangrijke taak van een oudercommissie. Om dit adviesrecht – gevraagd en ongevraagd advies – goed te kunnen uitoefenen heeft de oudercommissie (beleids)informatie nodig van de kinderopvangorganisatie. De locatiemanager of houder moet een adviesaanvraag ondersteunen met de benodigde informatie voor de oudercommissie om tot een advies te komen. Op het moment dat een oudercommissie het adviesrecht uitoefent, moet een houder dit volgen. Indien een houder dat niet van plan is, dient hij de procedures te volgen: schriftelijke bevestiging en motiveren waarom een advies niet wordt overgenomen.

5.1 Activiteiten van oudercommissies locaties (dagopvang en SBO)

Medezeggenschapsreglement bij meerderheid OC's aanwezig

Bijna driekwart van de oudercommissies heeft een (wettelijk verplicht) medezeggenschapsreglement. Een kwart weet het niet en 5 procent zegt van niet. Van de oudercommissies waarbij een medezeggenschapsreglement aanwezig is, is een ruime meerderheid (83%) op de hoogte van de inhoud hiervan.

Tabel 5.1 - Aanwezigheid en bekendheid medezeggenschapsreglement bij OC's - Bron: OC's

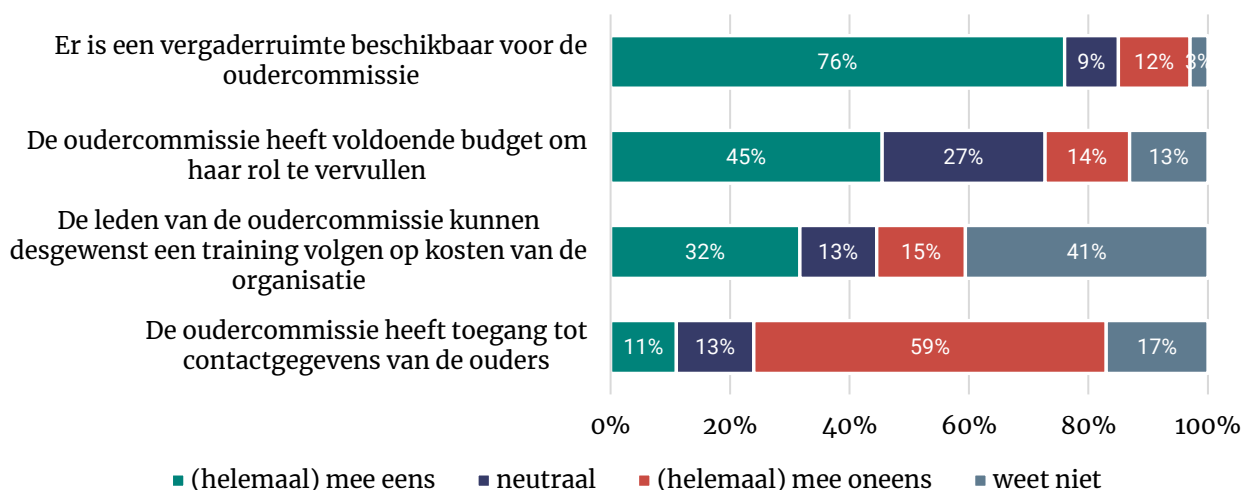
	Is er een medezeggenschapsreglement opgesteld? (n=397)	Bent u op de hoogte van de inhoud van het medezeggenschapsreglement? (n=287)
Ja	72%	83%
Nee	5%	8%
Weet niet	23%	9%

Vergaderruimte aanwezig, maar meerderheid heeft geen toegang tot contactgegevens

Een vergaderruimte is voor driekwart van de oudercommissies aanwezig (zie Figuur 5.1). Bijna de helft heeft voldoende budget om haar rol te vervullen en een derde heeft een training kunnen volgen op kosten van de organisatie. Slechts 11 procent van de oudercommissies zegt toegang te hebben tot de contactgegevens van ouders. Meer oudercommissies van een BSO hebben een vergaderruimte beschikbaar ten opzichte van de dagopvang.

¹¹ Artikel 1.60 van de Wet kinderopvang.

Figuur 5.1 - Faciliteiten oudercommissies - Bron: OC's

Positieve bijdrage zit in het meedenken over beleid en vertegenwoordigen belangen van ouders

De oudercommissies lichten toe welke positieve bijdrage zij als oudercommissie leveren. Oudercommissies kunnen de communicatie verbeteren tussen ouders en de opvang en komen op voor de belangen van ouders en kinderen. Oudercommissies geven aan mee te denken en advies te geven over beleid, activiteiten en kwaliteit van de opvang. Ze signaleren en initiëren verbeterpunten, denken kritisch mee over bijvoorbeeld tarieven, veiligheid en gezondheid en betrekken ouders en creëren draagvlak. Tot slot organiseren ze activiteiten en attenties voor het personeel, wat overigens niet onder medezeggenschap valt, maar voor een deel van de oudercommissies als belangrijke positieve bijdrage wordt gezien.

- “Veilig slapen beleid verbeteren.”
- “Meedenken en advies geven over beleid, veranderingen en prijswijzigingen.”
- “Gezamenlijk organiseren van de dag van de leidster.”
- “Kritische blik op tarifiering en gesprek met hoofdkantoor.”
- “Klankbord voor de locatiemanager, door het voorbespreken van organisatieveranderingen.”
- “In 2021 stond veiligheid rondom het pand centraal. Toen stuurden we een brandbrief naar de burgemeester, vanwege de blowende jongeren rondom het pand.”

Knelpunten van oudercommissies zijn onder andere beperkte invloed en tijd

Oudercommissies benoemen ook een aantal knelpunten of beperkingen die zij ervaren. Zo ervaart een deel beperkte bevoegdheden en invloed, een gebrek aan inzet en betrokkenheid van ouders, maar ook tijdgebrek en onvoldoende capaciteit onder oudercommissieleden zelf. Ook gebrekkige communicatie en informatiedeling vanuit kinderopvangorganisaties en onvoldoende serieuze behandeling en opvolging van adviezen door kinderopvangorganisaties kunnen een probleem vormen.

- *“Als OC hebben wij geen mandaat om wijzigingen tegen te houden / is het niet mogelijk om een bindend advies uit te brengen.”*
- *“De OC’s staan landelijk enorm zwak tegen grote organisaties.”*
- *“Voor ouders met jonge kinderen is het al een grote uitdaging om je baan met het opvoeden van jonge kinderen thuis te combineren, laat staan er nog vrijwillig iets bij te doen.”*
- *“OC bestaat uit vrijwilligers. Veel ouders hebben er geen tijd voor en worden niet actief lid. Het kost enorm veel tijd van de OC om advies aanvragen door te nemen, fouten eruit te halen en dan advies te geven.”*
- *“Alleen heb ik het gevoel dat er vanuit het Hoofdkantoor nooit serieus naar onze adviezen wordt geluisterd en dat wij vaak binnen bizar korte tijd een standaard antwoord via de mail krijgen.”*
- *“Hoofdkantoor houdt vestiging niet altijd op de hoogte van communicatie aan OC. Hoofdkantoor staat ver af van de vestiging en ouders.”*

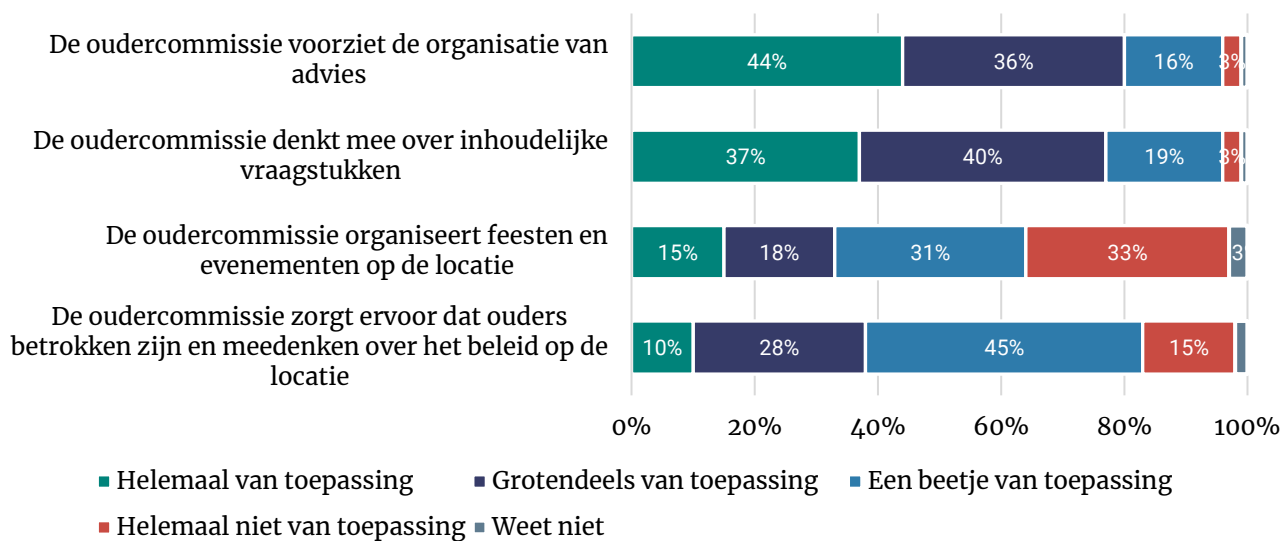
Voornaamste taken oudercommissies zijn advies geven en meedenken

De meerderheid van de oudercommissies voorziet de organisatie van advies (helemaal of grotendeels van toepassing) en/of denkt mee over inhoudelijke vraagstukken (zie figuur 5.2). Feesten en evenementen organiseren op de locatie behoort minder vaak tot de taken: een derde zegt dat dit helemaal of grotendeels van toepassing is, een derde een beetje van toepassing en een derde helemaal niet van toepassing. Dit is dan ook geen wettelijke taak van een oudercommissie.

Het organiseren van feesten en evenementen wordt relatief vaak gedaan door oudercommissies die bij een organisatie met maar één locatie horen (32% helemaal van toepassing) en relatief weinig door oudercommissies van een BSO.

Een groep van 38 procent vindt dat de oudercommissie ervoor zorgt dat ouders betrokken zijn (helemaal of grotendeels van toepassing). Met name oudercommissies met meer dan 50 kinderen vinden dat de oudercommissie hier *niet* voor zorgt (23% helemaal niet van toepassing).

Figuur 5.2 - Rol en taken oudercommissies - Bron: OC's

Belangrijkste rollen oudercommissies

Oudercommissies zien belangenbehartiging van ouders en kinderen als een belangrijke rol van de oudercommissie. Ook het adviseren van kinderopvangorganisaties, meedenken over verschillende onderwerpen, het fungeren als klankbord en het zorgen voor verbinding tussen ouders en de opvangorganisaties zien zij als belangrijke rollen.

5.2 Activiteiten van oudercommissies gastouderbureaus

Medezeggenschapsreglement bij meerderheid OC's gastouderbureaus aanwezig

Vergelijkbaar met oudercommissies van locaties, heeft bijna driekwart van de oudercommissies van gastouderbureaus een medezeggenschapsreglement. Een vijfde weet het niet en 7 procent zegt van niet. Van de oudercommissies waarbij een medezeggenschapsreglement aanwezig is, zegt een ruime meerderheid (88%) op de hoogte te zijn van de inhoud hiervan.

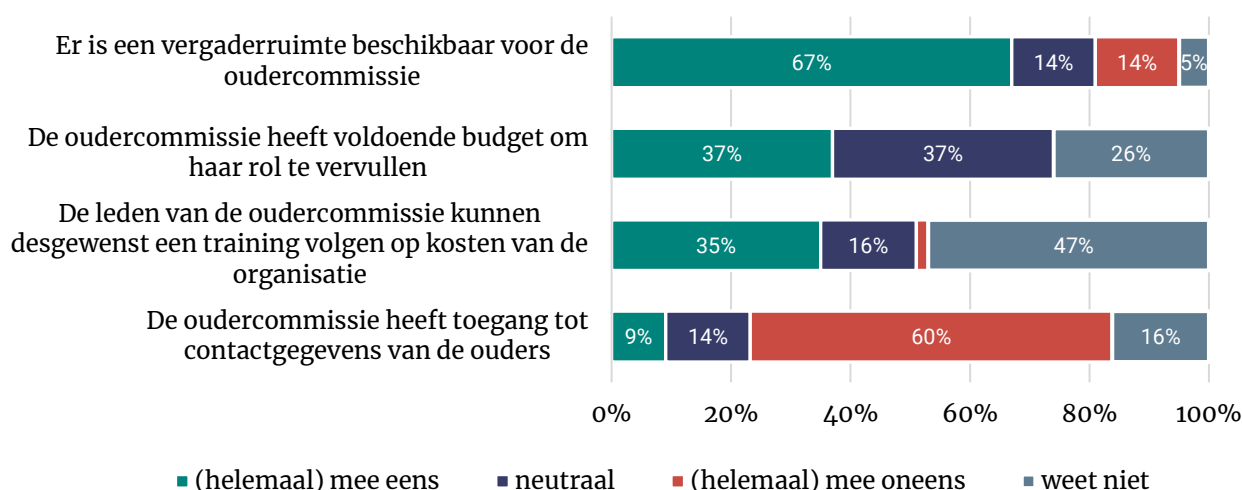
Tabel 5.2 - Aanwezigheid en bekendheid medezeggenschapsreglement OC Gastouderbureaus -Bron: OC's Gastouderbureaus

	Is er een medezeggenschapsreglement opgesteld? (n=397)	Bent u op de hoogte van de inhoud van het medezeggenschapsreglement? (n=287)
Ja	72%	88%
Nee	7%	9%
Weet niet	22%	3%

Meerderheid geen toegang tot contactgegevens van ouders

Een vergaderruimte is voor twee derde van de oudercommissies van gastouderbureaus aanwezig. Ruim een derde heeft voldoende budget om haar rol te vervullen en een ongeveer even grote groep kan een training volgen op kosten van de organisatie. Slechts 9 procent van de oudercommissies van gastouderbureaus zegt toegang te hebben tot de contactgegevens van ouders.

Figuur 5.3 - Faciliteiten oudercommissies gastouderbureaus - Bron: OC GOB's

Positieve bijdrage door kritisch meedenken, maar ervaren ook knelpunten

Oudercommissies van gastouderbureaus vinden dat zij goed kunnen meedenken met de organisatie, kritische vragen kunnen stellen en invloed hebben op beleid.

- “De (kritische) vragen die we hebben bij de besluiten die worden genomen worden serieus overwogen en beantwoord. De organisatie staat open voor ideeën, en zijn meteen realistisch met wanneer ze hier iets mee kunnen.”
- “Een aanspreekpunt zijn voor de gastouders en ouders.”
- “Invloed op kosten veranderingen. Meedenken over veiligheidsprotocollen.”
- “Meedenken en -praten over actuele thema’s in de gastouderopvang.”

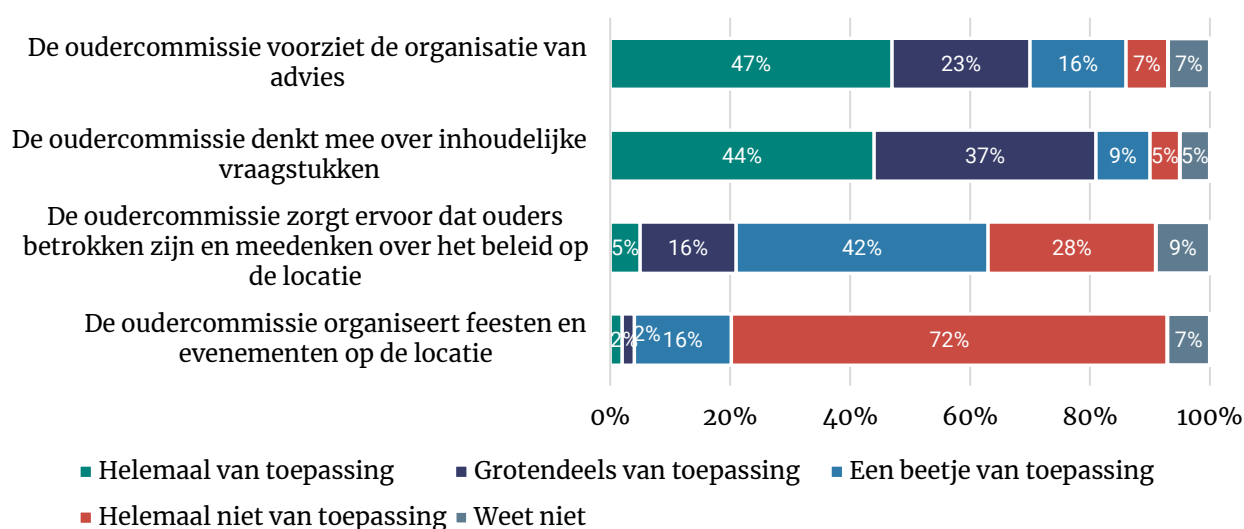
Tegelijkertijd is het lastig dat je met verschillende gastouders te maken hebt en dat ze soms een klein onderdeel zijn van een grotere organisatie. Ook de beperkte interesse van ouders kan een knelpunt zijn.

- “Iedere ouder heeft andere gastouder, hierdoor zijn wensen niet altijd haalbaar.”
- “Lastig om leden te vinden en vast te houden. Iedereen heeft het druk.”
- “Soms wat beperkte kennis van de opvang- en gastouderbranche.”
- “Dat we maar een klein radertje zijn binnen een grote organisatie. Het heeft bijvoorbeeld 6 jaar geduurd voor de directeur kennis kwam maken.”
- “We zijn een soort verplichte hobbel lijkt het.”

Voornaamste taken oudercommissie gastouderbureau zijn advies geven en meedenken

Ook de meerderheid van de oudercommissies van gastouderbureaus voorziet de organisatie van advies (helemaal of grotendeels van toepassing) en/of denkt mee over inhoudelijke vraagstukken. Feesten en evenementen organiseren op de locatie behoort vrijwel niet tot de taken (4%). Een vijfde zorgt ervoor dat ouders betrokken zijn.

Figuur 5.4 - In hoeverre zijn de volgende taken van toepassing op uw oudercommissie in de praktijk?
- Bron: OC Gastouderbureaus

Belangrijkste rol

Oudercommissies van gastouderbureaus zien als hun belangrijkste rol het adviseren en meedenken, de belangen van ouders vertegenwoordigen, een verbinding vormen tussen het gastouderbureau en ouders en het signaleren en aankaarten als er iets niet goed gaat .

5.3 Activiteiten van centrale oudercommissies

COC: wel vergaderruimte, maar niet altijd voldoende budget of toegang tot contactgegevens

De meeste (89%) centrale oudercommissies hebben een vergaderruimte tot hun beschikking. Iets meer dan de helft heeft voldoende budget en een ongeveer even grote groep heeft toegang tot de contactgegevens van de lokale oudercommissies.

Iets minder dan de helft kan een training volgen op kosten van de organisatie en maar 12 procent heeft toegang tot de contactgegevens van ouders. Een relatief grote groep (17 tot 34%) weet niet of deze faciliteiten voor hen beschikbaar zijn, met uitzondering van de vergaderruimte. Een training volgen is vaker mogelijk bij organisaties met relatief veel locaties (10 of meer).

Figuur 5.5 - Faciliteiten voor de centrale oudercommissies - Bron: COC

Positieve bijdrage centrale oudercommissies aan beleid voeding, veiligheid en tarieven

Centrale oudercommissies vinden dat zij een positieve bijdrage kunnen leveren aan de communicatie en informatievoorziening tussen ouders en de opvangorganisatie. Ook denken ze mee en geven ze advies over het beleid, bijvoorbeeld op het gebied van voeding, tarieven en veiligheid (op specifieke locaties).

- “We verbeteren de communicatie tussen de ouders en de opvangorganisatie.”
- “Aanpassing in de voeding.”
- “De tarieven voor 2024 zijn door toedoen van de Centrale Ouderraad (Commissie) lager uitgevallen dan management in eerste aanleg voor ogen had.”
- “De veiligheid beter geborgd i.v.m. vijver langs locatie.”

Beperkte tijd, expertise, animo en invloed zijn knelpunten voor centrale oudercommissies

Knelpunten die centrale oudercommissies ervaren, zijn onder andere tijdgebrek van ouders om hun COC-taak goed te vervullen en beperkt contact met ouders en/of lokale oudercommissies. Ook wordt genoemd dat ze als leden soms (te) weinig inhoudelijke kennis hebben over bepaalde onderwerpen en dat de vele wisselingen in de (centrale) oudercommissies een beperking vormen. Een aantal centrale oudercommissies ervaart te weinig invloed en vindt dat hun adviesrecht beperkt is.

- “Beperking in tijd. Wij zijn vrijwilligers die daarnaast ook nog in de drukste periode van ons leven zitten, namelijk de tropenjaren met kinderen. Daardoor is het nauwelijks mogelijk om de uren te maken die nodig zijn voor een COC.”
- “Ouderraad heeft weinig invloed (alleen adviesrecht) wat soms frustrerend voelt gezien de tijdsinvestering.”
- “We hebben niet altijd de juiste expertise.”
- “Wisselende samenstelling COC en daarmee onvoldoende mogelijkheden te professionaliseren.”
- “Weinig mogelijkheden om op eenvoudige wijze met lokale oudercommissies in contact te komen.”

Belangrijkste rollen centrale oudercommissies

Centrale oudercommissies zien als belangrijkste rollen het behartigen van de belangen van ouders en de ouders vertegenwoordigen, de organisatie adviseren en kritisch meedenken over het beleid.

“Adviesrol en signalerende rol (ogen oren) namens ouders naar de organisatie.”

“Klankbord voor de houder en verzamelpunt voor het perspectief van ouders.”

“De organisatie kritisch bevragen en de info meenemen en ophalen bij de ouders.”

5.4 Machtigingen

De lokale oudercommissie machtigt de centrale oudercommissie één of meerdere van haar adviesrechten en beslist zelf welke taken ze uit handen wil geven aan de centrale oudercommissie. Afspraken hierover worden vastgelegd in het eigen huishoudelijk reglement van elke lokale oudercommissies¹².

Machtigen van COC niet altijd door lokale OC

Van de oudercommissies waarbij een centrale oudercommissie aanwezig is, heeft 45 procent de betreffende centrale oudercommissie zelf gemachtigd (zie Tabel 5.3). Bij een kwart heeft de organisatie de centrale oudercommissie gemachtigd. Dit is opvallend, aangezien alleen de lokale oudercommissie de centrale oudercommissie mag machtigen.

Bij een meerderheid van de centrale oudercommissies (62%) hebben *alle* betreffende oudercommissies de centrale oudercommissie gemachtigd om adviesvragen te behandelen (zie kader). Bij 7 procent heeft een deel van de oudercommissies dit gedaan. Bij 62 procent van de centrale oudercommissies zijn er daarbij afspraken gemaakt over welke onderwerpen de lokale oudercommissies adviseren en waarover de centrale oudercommissie adviseert (niet in tabel/figuur).

Hebben de oudercommissies die de COC vertegenwoordigt, de COC gemachtigd om adviesvragen te behandelen? Bron=COC's

- Ja, alle OC's (62%)
- Deels (7%)
- Nee, geen (2%)
- Weet niet (29%)

Tabel 5.3 - Wie heeft de COC gemachtigd om adviesvragen te behandelen? Bron=OC's

De OC heeft de COC gemachtigd	45%
De organisatie heeft de COC gemachtigd	26%
Anders	3%
Weet niet	27%

¹² kinderopvang.nl/onderwerpen/oudercommissie

Meeste COC's zijn gemachtigd

Volgens centrale oudercommissies zijn in 78 procent van de gevallen alle adviesrechten gemachtigd. Bij 10 procent een deel en de rest weet het niet. De gemachtigde adviesrechten zijn bij meer dan de helft algemeen beleid voeding, veiligheid, gezondheid en prijswijzigingen (zie kader).

Bij 60 procent zijn de afspraken over advisering vastgelegd in het medezeggenschapsreglement. Bij 20 procent is het niet vastgelegd en een vergelijkbaar deel weet het niet.

Gemachtigde adviesrechten Bron=COC's

- Algemeen beleid voeding (59%)
- Algemeen beleid veiligheid (57%)
- Wijziging van de prijs van de kinderopvang (57%)
- Algemeen beleid gezondheid (56%)
- Uitvoeren van het pedagogisch beleid (50%)
- Algemeen beleid opvoeding (50%)
- Wijziging klachtenregeling (44%)
- Vaststelling klachtenregeling (42%)
- Openingstijden (42%)
- Kwaliteitsbeleid kwaliteit personeel (38%)
- Kwaliteitsbeleid groepsgrootte (31%)
- Kwaliteitsbeleid groepssamenstelling (31%)
- Het beleid rondom voorschoolse educatie (28%)
- Anders, namelijk (5%)
- Weet niet (32%)

Tabel 5.4 - Welke situatie is het meest van toepassing voor uw COC?

Bron=COC's die gemachtigd zijn

De meeste locaties hebben..	
Alle adviesrechten gemachtigd	78%
Een deel gemachtigd	10%
Geen enkel gemachtigd	0%
Weet niet	12%

Verschillende percepties wie verantwoordelijk is voor het bepalen van gemachtigde adviesrechten

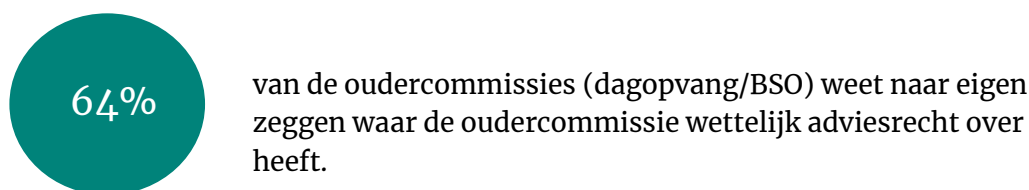
Een kwart van de oudercommissies geeft aan dat de organisatie bepaalt welke lokale adviesrechten gemachtigd worden aan de centrale oudercommissie en een vergelijkbaar deel geeft aan dat de centrale oudercommissie dit zelf bepaalt. Volgens een groot deel van de houders, locaties en de centrale oudercommissie bepaalt de kinderopvangorganisatie welke adviesrechten worden gemachtigd aan de centrale oudercommissie. Deze invulling wijkt hiermee af van het wettelijk kader: alleen de lokale oudercommissies mogen dit bepalen. Iedere lokale oudercommissie bepaalt individueel welke adviesrechten (en onder welke voorwaarden) zij machtigen aan de centrale oudercommissie.

Tabel 5.5 - Wie bepaalt welke lokale adviesrechten gemachtigd worden aan de COC?

	COC	OC	Houder	Locatie
Elke OC individueel	21%	45%	27%	21%
De COC	13%	26%	8%	8%
De kinderopvangorganisatie	31%	27%	35%	50%
Anders	15%	3%	17%	7%
Weet niet	20%	34%	13%	13%

5.5 Adviesvragen

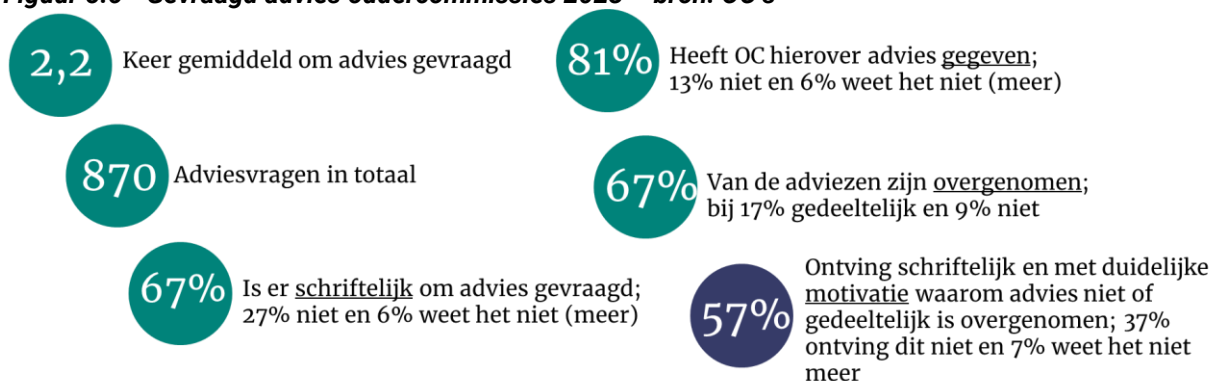
Oudercommissies locaties: gemiddeld 2,2 adviesvragen in 2023

Ruim zes op de tien (64%) oudercommissies van kinderdagopvang en BSO zeggen te weten waar zij wettelijk adviesrecht over hebben. Het overige deel (36%) weet dit niet. Gemiddeld kregen oudercommissies van dagopvang en BSO in 2023 2,2 adviesvragen. Bij twee derde van de adviesvragen is er schriftelijk om advies gevraagd, bij een kwart niet.

Bij 81 procent van de adviesvragen geeft de oudercommissie advies en bij 67 procent is dit advies geheel of gedeeltelijk (17%) overgenomen en bij 9 procent niet. Iets meer dan de helft (57%) van de niet/gedeeltelijk overgenomen adviezen werd schriftelijk en met duidelijke motivatie toegelicht, maar 37 procent van deze adviezen niet (terwijl de wet dit wel voorschrijft).

Figuur 5.6 - Gevraagd advies oudercommissies 2023 – bron: OC's

Oudercommissies gastouderbureaus: gemiddeld 1,7 adviesvragen, merendeel overgenomen

Ruim zes op de tien (65%) oudercommissies van gastouderbureaus geven aan te weten waar zij wettelijk adviesrecht over hebben. Gemiddeld kregen oudercommissies van gastouderbureaus in 2023 1,7 adviesvragen. Bij vier op de tien adviesvragen is er schriftelijk om advies gevraagd, bij een ongeveer even groot deel niet.

Bij 61 procent van de adviesvragen geeft de oudercommissie advies. Van de adviezen is 80 procent geheel overgenomen, soms gedeeltelijk (16%) en bij 2 procent is het advies niet overgenomen. Een derde (33%) van de niet/gedeeltelijk overgenomen adviezen werd schriftelijk en met duidelijke motivatie toegelicht, maar 56 procent van deze adviezen niet¹³. Dit terwijl de houder van het gastouderbureau alleen kan afwijken indien hij schriftelijk en gemotiveerd aangeeft dat het belang van de kinderopvang zich tegen het advies verzet.

¹³ Het totaal aantal waarnemingen voor niet/gedeeltelijk overgenomen adviezen is n=9, daarom zijn deze resultaten indicatief.

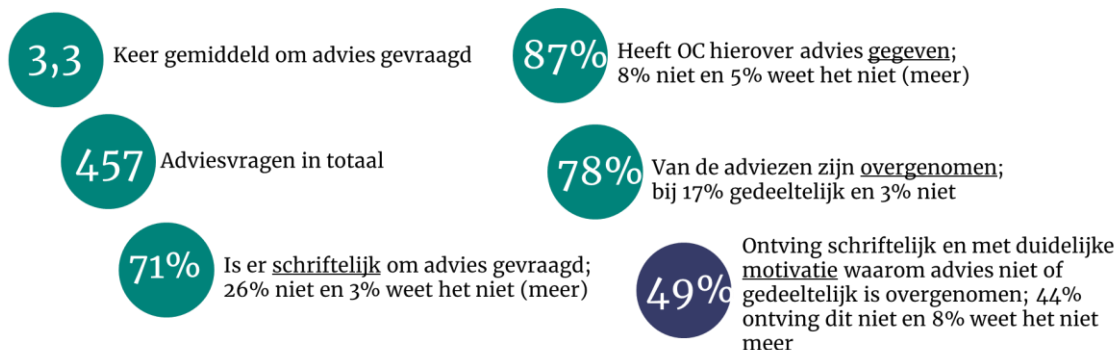
Figuur 5.7 - Gevraagd advies oudercommissies gastouderbureaus 2023 - Bron: OC's GOB

Centrale oudercommissies: gemiddeld 3,3 adviesvragen; ruim driekwart overgenomen

Een centrale oudercommissie ontvangt jaarlijks gemiddeld 3,3 adviesaanvragen. Bij grotere houders (100 of meer locaties) krijgt een centrale oudercommissie meer adviesvragen: gemiddeld 7,7 in het afgelopen jaar. Bij 71 procent van de adviesvragen is er schriftelijk om advies gevraagd, bij een kwart niet. Bij 87 procent van de adviesvragen gaf de centrale oudercommissie advies in 2023 en bij 78 procent is dit advies geheel of gedeeltelijk (17%) overgenomen en bij 3 procent niet. Bijna de helft (49%) van de niet/gedeeltelijk overgenomen adviezen werd schriftelijk en met duidelijke motivatie toegelicht; 44 procent niet. Dit terwijl de houder alleen kan afwijken indien hij schriftelijk en gemotiveerd aangeeft dat het belang van de kinderopvang zich tegen het advies verzet.

Figuur 5.8 - Gevraagd advies centrale oudercommissies 2023 – bron: COC's

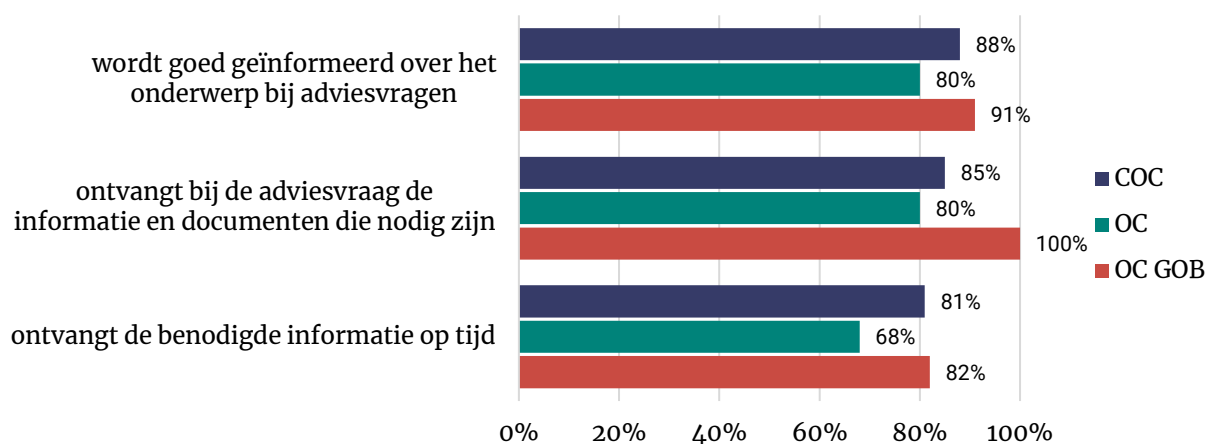
Vergelijking met 2015

In 2015 lag het gemiddelde aantal gevraagde adviezen voor de dagopvang (3,0) en BSO (3,1) iets hoger (ook volgens OC-leden; 2,8). Voor gastouderbureaus (1,7) is dit gelijk gebleven.

Merendeel tevreden over procedures adviesvragen

Acht op de tien (centrale) oudercommissies zijn tevreden over de informatievoorziening bij adviesvragen: zij worden goed geïnformeerd over het onderwerp en ontvangen de benodigde informatie en documenten. Ook ontvangt 81 procent van de centrale oudercommissies de benodigde informatie op tijd. Twee derde van oudercommissies geeft aan de informatie op tijd te ontvangen (68%); 11 procent geeft aan de benodigde informatie niet op tijd ontvangen. Dit komt vaker voor bij locaties met meer dan 25 kindplaatsen. Een ruime meerderheid (82%) van de oudercommissies van gastouderbureaus ontvangt de informatie wel op tijd, zij zijn ook positief over de rest van de informatievoorziening.

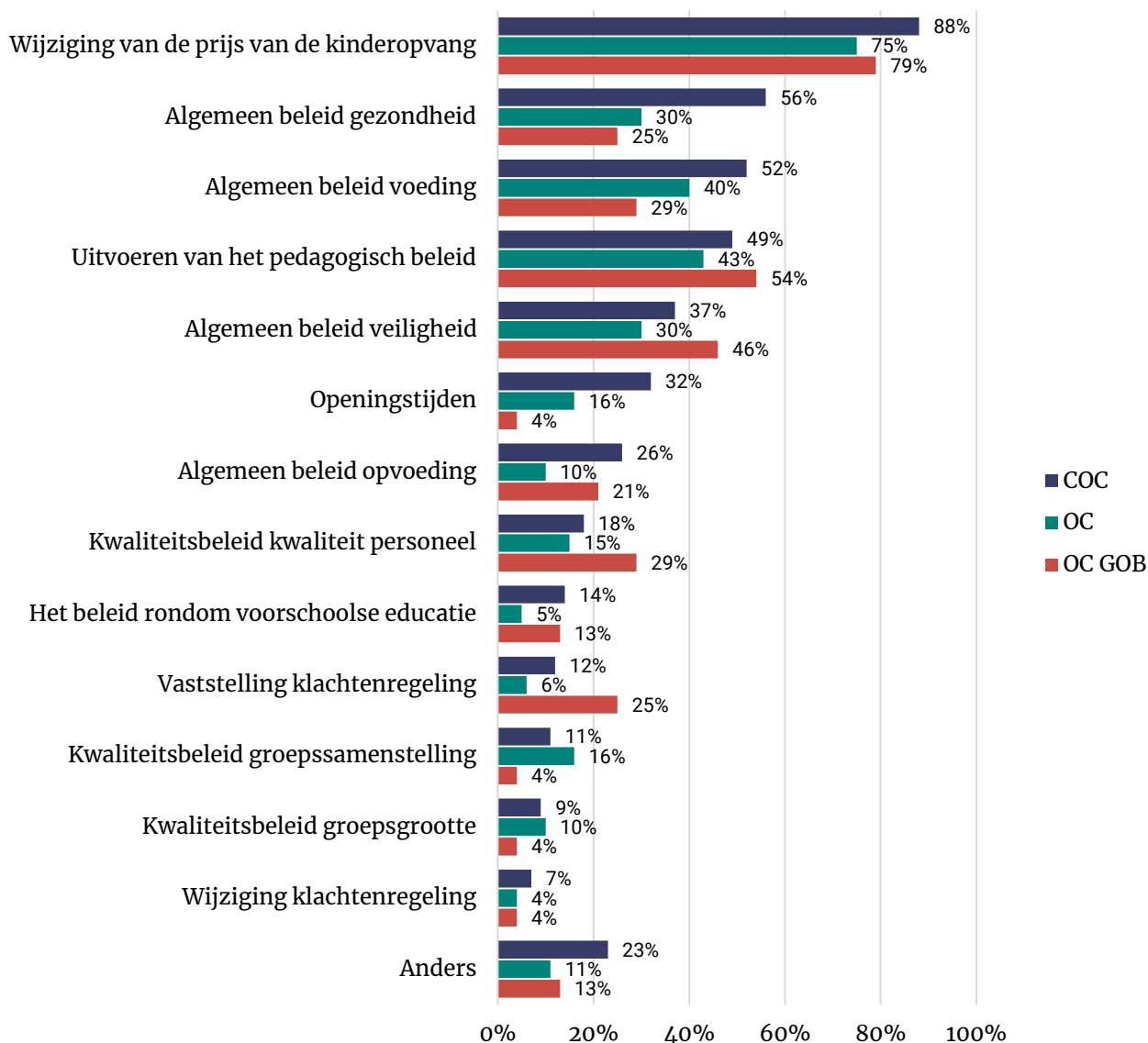
Figuur 5.9 - Tevredenheid adviesvragen

Merendeel gevraagd advies gaat over prijswijzigingen

Er is gevraagd aan (centrale) oudercommissies op welke onderwerpen de ontvangen adviesaanvragen betrekking hadden, zie figuur 5.10. Een ruime meerderheid van het gevraagd advies bij de centrale oudercommissies gaat over prijswijzigingen (88%) en bij de helft is het onderwerp algemeen beleid gezondheid (56%), voeding (52%) of de uitvoering van het pedagogisch beleid (49%). Bij oudercommissies van dagopvang/BSO betreft een meerderheid (75%) van het gevraagd advies prijswijzigingen. Bij vier op de tien aanvragen bij oudercommissies gaat het over pedagogisch beleid (43%), algemeen beleid voeding (40%), algemeen beleid gezondheid (30%) en algemeen beleid veiligheid (30%). Dit beeld is vergelijkbaar bij oudercommissies van gastouderbureaus: een merendeel van de adviesvragen gaat over prijswijzigingen, op afstand gevolgd door pedagogisch beleid (54%) of veiligheid (46%), gevolgd door voeding (29%) en kwaliteitsbeleid personeel (29%).

Figuur 5.10 - Onderwerpen gevraagde adviesvragen

Op kinderopvanglocaties die aangeven AOR te hebben, zijn in 2023 gemiddeld 1,7 adviesvragen gedaan. Dit ging bij 50 procent van deze aanvragen over prijswijzigingen, gevolgd door pedagogisch beleid (25%) en openingstijden (18%); zie kader.

Figuur 5.11 - Gevraagd advies AOR 2023
- Bron: locaties met AOR, n=45

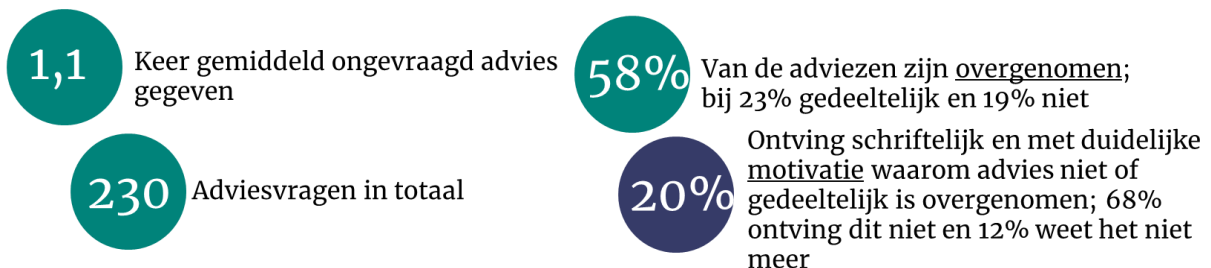
Onderwerpen gevraagd advies; bron= locatie met AOR

- Wijziging van de prijs van de kinderopvang (50%)
- Uitvoeren van het pedagogisch beleid (25%)
- Openingstijden (18%)
- Algemeen beleid voeding (16%)
- Algemeen beleid veiligheid (14%)
- Algemeen beleid gezondheid (8%)
- Kwaliteitsbeleid kwaliteit personeel (7%)
- Kwaliteitsbeleid groepssamenstelling (7%)
- Algemeen beleid opvoeding (6%)
- Kwaliteitsbeleid groepsgrootte (3%)
- Vaststelling klachtenregeling (3%)
- Wijziging klachtenregeling (2%)
- Het beleid rondom voorschoolse educatie (1%)
- Anders (29%)

Merendeel brengt geen ongevraagd advies uit

In 2023 brachten oudercommissies van dagopvang/BSO gemiddeld 1,1 ongevraagde adviezen uit. In totaal 63 procent van de oudercommissies heeft dat jaar geen enkele keer ongevraagd advies uitgebracht. Iets meer dan de helft van de adviezen (58%) zijn overgenomen, 23 procent gedeeltelijk en een vijfde (19%) niet. Twintig procent van de niet/gedeeltelijk overgenomen adviezen werd schriftelijk en met duidelijke motivatie toegelicht; een merendeel (68%) niet en wijkt hiermee af van de wettelijke procedure. Oudercommissies van gastouderbureaus hebben 0,1 keer gemiddeld ongevraagd advies gegeven, 93 procent heeft geen enkele keer ongevraagd advies gegeven¹⁴.

Figuur 5.12 - Ongevraagd advies oudercommissies dagopvang/BSO 2023 – Bron: OC's

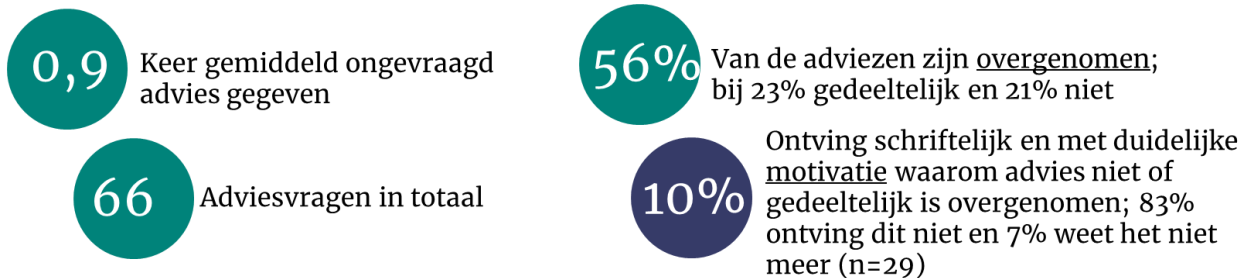

Bij centrale oudercommissies ligt het gemiddelde op 0,9 ongevraagde adviezen; 71 procent heeft geen enkele keer ongevraagd advies uitgebracht. Het beeld van de houders en locaties is, dat het aantal ongevraagde adviezen lager ligt dan het aantal wat door (centrale) oudercommissies wordt ingeschat.

¹⁴ Vanwege het lage aantal waarnemingen (ongevraagd advies OC GOB n=2), zijn deze resultaten verder niet gepresenteerd.

Iets meer dan de helft van de adviezen (56%) zijn overgenomen, 23 procent gedeeltelijk en een vijfde (21%) niet. Tien procent¹⁵ van de niet/gedeeltelijk overgenomen adviezen werd schriftelijk en met duidelijke motivatie toegelicht; 83 procent niet en wijkt hiermee af van de wettelijke procedure.

Figuur 5.13 - Ongevraagd advies centrale oudercommissies 2023 – bron: COC's

Vergelijking met 2015

In 2015 lag het gemiddelde aantal ongevraagde adviezen volgens dagopvang (1,4), BSO (1,4), en gastouderbureaus (0,4) iets hoger; ook volgens de OC-leden (2,0).

¹⁵ Vanwege het lage aantal waarnemingen (n=29) zijn deze percentages indicatief.

6 Functioneren van oudercommissies

In dit hoofdstuk beschrijven we de samenwerking tussen de kinderopvangorganisaties en centrale oudercommissie, de lokale en centrale oudercommissies, de locaties en oudercommissies en gastouderbureaus en hun oudercommissies. Daarnaast beschrijven we de communicatie met ouders door de lokale en centrale oudercommissies.

De houder van een kindcentrum of van een gastouderbureau hoort conform de wet Kinderopvang ten minste eenmaal per 12 maanden overleg met de oudercommissie te voeren over de invulling van het nog te voeren of gevoerde pedagogisch beleid. Ook dient jaarlijks het inspectierapport te worden besproken. De houder moet ervoor zorgen dat geschillen aan de geschillencommissie worden voorgelegd en op passende wijze onder de aandacht van de oudercommissie worden gebracht¹⁶.

6.1 Samenwerking

COC vooral overleg met houder, OC met locatie, OC gastouderbureau met houder

De centrale oudercommissie heeft vooral overleg met de kinderopvangorganisatie (76%), gemiddeld 3,6 keer per jaar. Drie op de tien overleggen (ook) met de verschillende locaties (31%), het hoofdkantoor (24%) en het regiokantoor (13%) en 13 procent noemt iets anders, zoals het bestuur, beleidsmedewerkers, of een combinatie van directie, raad van toezicht en manager(s).

Tabel 6.1 - Overlegfrequentie COC en gesprekspartner(s)

	Met wie heeft u vanuit de kinderopvangorganisatie overleg als COC?	Hoe vaak heeft u als COC jaarlijks overleg? (gemiddeld)
Houder	76%	3,6
Locaties	31%	3,8
Hoofdkantoor	24%	3,9
Regiokantoor	13%	3,6
Anders	13%	-

Lokale oudercommissies overleggen vooral met de betreffende locatie (74%), gemiddeld 3,8 keer per jaar. Er is vaker overleg bij organisaties met 10 of meer locaties. Drie op de tien overleggen (ook) met de houder (29%), het regiokantoor (10%) en het hoofdkantoor (7%) en 13 procent noemt iets anders, zoals verschillende functies/afdelingen of noemen de betreffende medewerkers van de locatie zoals leiders of managers. Bij 70 procent van de overleggen van oudercommissies is een bestuurder of medewerker van de opvanglocatie aanwezig. Bij 19 procent soms en bij 10 procent nooit.

¹⁶ Artikel 1.60 van de Wet kinderopvang.

Tabel 6.2 - Overlegfrequentie OC en gesprekspartner(s) – Bron: OC's

	Met wie heeft u vanuit de kinderopvangorganisatie overleg als OC?	Hoe vaak heeft u als OC jaarlijks overleg? (gemiddeld)
Houder	29%	3,3
Locaties	74%	3,8
Hoofdkantoor	7%	2,8
Regiokantoor	10%	2,8
Anders	11%	-

Oudercommissies van gastouderbureaus overleggen met name met de houder of eigenaar van het gastouderbureau (67%). Dit doen zij gemiddeld 2,4 keer per jaar. Er is ook overleg met de regiomanager of clustermanager (13%) en/of met een medewerker van het hoofdkantoor (13%).

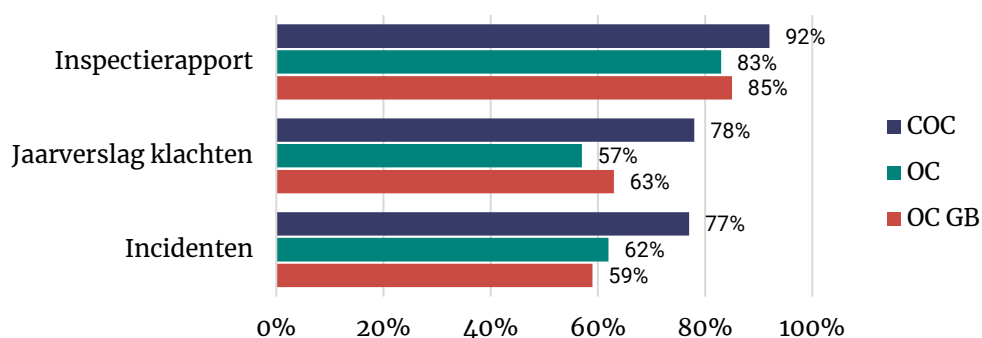
Tabel 6.3 - Overlegfrequentie OC gastouderbureaus en gesprekspartner(s) – Bron: OC Gastouderbureau

	Met wie heeft u vanuit de kinderopvangorganisatie overleg als OC van een gastouderbureau?	Hoe vaak heeft u hiermee jaarlijks overleg? (gemiddeld)
Regiomanager of clustermanager	13%	2,5
Houder/eigenaar	67%	2,4
Medewerker van het hoofdkantoor	13%	2,2
Anders	20%	-

Inspectierapport staat het vaakst op de agenda tijdens besprekingen

Opvangorganisaties zijn wettelijk verplicht het inspectierapport met de lokale oudercommissies te bespreken. Bij negen op de tien centrale oudercommissies en acht op de tien oudercommissies wordt het inspectierapport met hen besproken door de kinderopvangorganisatie. Minder vaak, maar nog steeds bij een (ruime) meerderheid staat het jaarverslag klachten (COC: 78% en OC: 57%) en de voorgekomen incidenten (COC: 77% en OC: 62%) op de agenda. Deze onderwerpen komen minder vaak aan bod bij de oudercommissies in vergelijking met de centrale oudercommissies. Bij ruim acht op de tien oudercommissies van gastouderbureaus, bespreekt het gastouderbureau het inspectierapport. Het jaarverslag klachten (63%) en incidenten (59%) wordt minder vaak besproken.

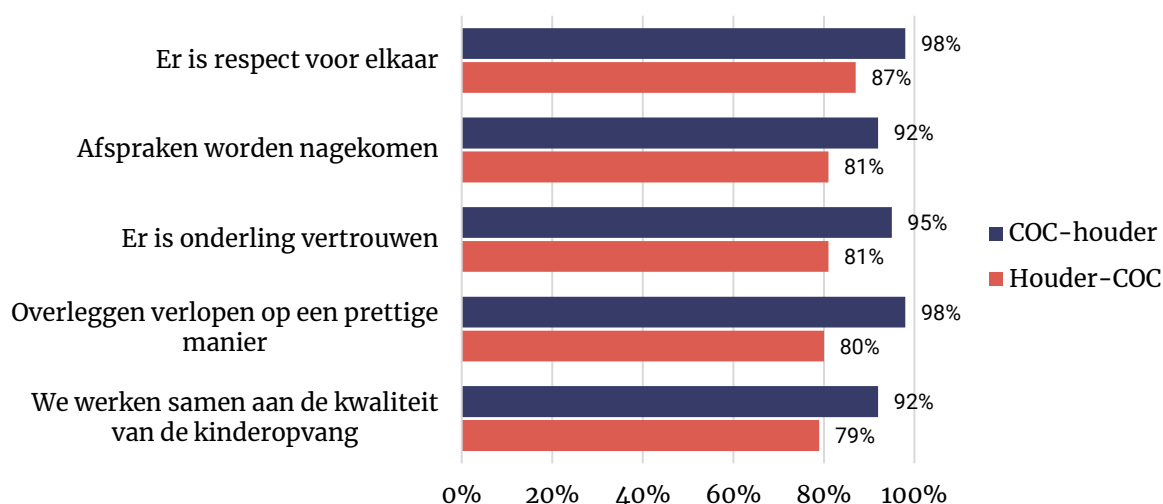
Figuur 6.1 - Besproken onderwerpen door de organisatie met de (centrale) oudercommissie

Respect en onderling vertrouwen tussen centrale oudercommissie en houder

De centrale oudercommissie is over het algemeen positief over de samenwerking met de houder van de kinderopvangorganisatie. (Ruim) negen op de tien centrale oudercommissies geven aan dat er onderling respect en vertrouwen is, overleggen prettig verlopen en afspraken worden nagekomen. Ook vinden zij dat ze samenwerken aan de kwaliteit van de kinderopvang. Een ruime meerderheid van de houders is eveneens tevreden over deze aspecten, al ligt dit iets lager dan de waardering vanuit de centrale oudercommissies. Dit geldt met name voor de mate waarin de samenwerking zorgt voor een betere kwaliteit van de kinderopvang.

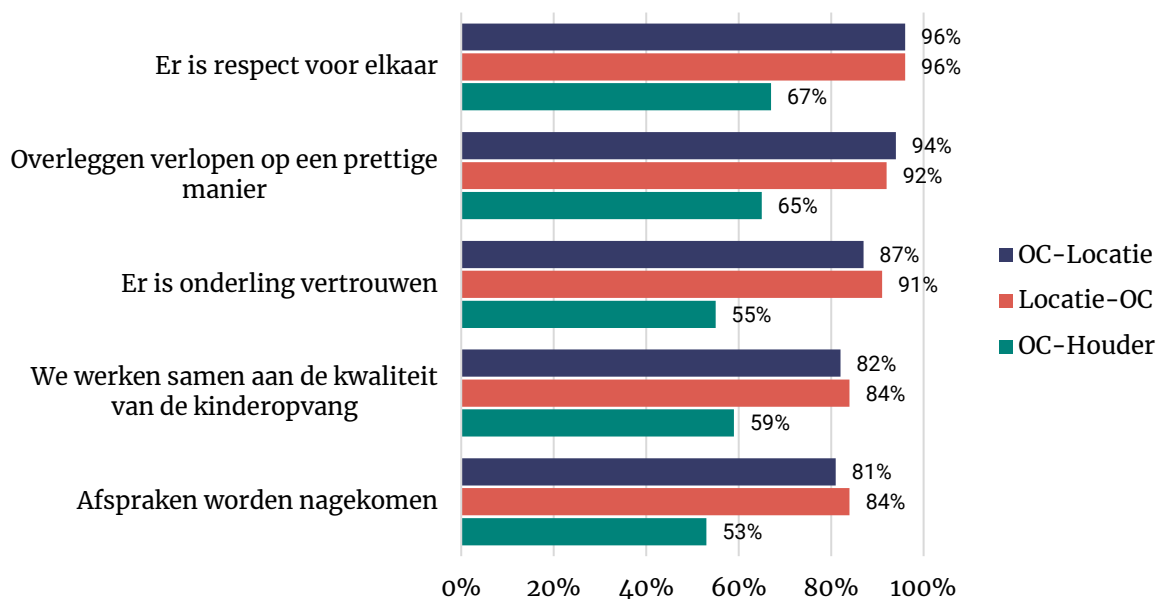
Figuur 6.2 - Tevredenheid samenwerking tussen COC en houder (Leeswijzer: deze figuur toont de ervaren samenwerking vanuit 1) het perspectief van de COC met de houder (blauwe staaf); 2) Houder met COC (Rode staaf)

Oudercommissies waarderen samenwerking met locaties; kritischer over houder

De oudercommissies en de kinderopvanglocaties zijn tevreden over de onderlinge samenwerking. Ruim negen op de tien geven aan dat er onderling respect is en overleggen prettig verlopen. Een iets kleiner deel spreekt van onderling vertrouwen en acht op de tien zijn van mening dat ze samenwerken aan de kwaliteit van kinderopvang en dat afspraken worden nagekomen. De waardering vanuit oudercommissies en vanuit de locaties komt op alle punten overeen. Minder positief zijn oudercommissies over de samenwerking met houders. Hoewel een (kleine) meerderheid tevreden is over deze aspecten van de samenwerking, ligt de waardering flink lager in vergelijking met de samenwerking met de betreffende locatie. De tevredenheid over de samenwerking ligt hoger bij kleinere kinderopvangorganisaties (tot 100 locaties). Bij grotere organisaties, maar ook als er geen sprake is van een centrale oudercommissie zijn de OC's minder te spreken over de samenwerking. Dit geldt ook voor OC's op locaties met meer kinderen (> 25 plekken).

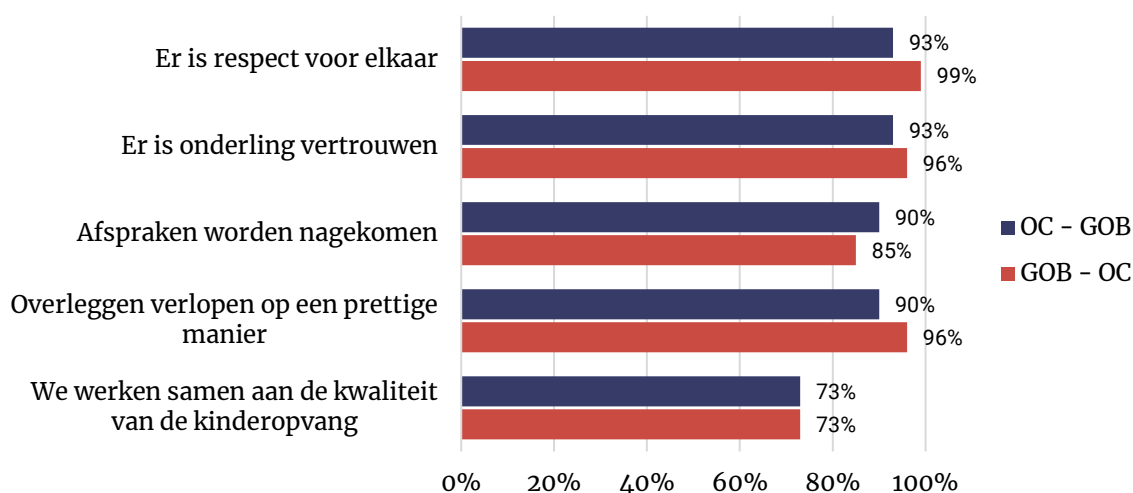
Figuur 6.3 - Tevredenheid samenwerking tussen OC, locatie en houder (Leeswijzer: deze figuur toont de ervaren samenwerking vanuit 1) het perspectief van de OC met de locatie (blauwe staaf); 2) Locatie met OC (Rode staaf) en 3) OC met houder (groene staaf)

Gastouderbureaus en oudercommissies positief over samenwerking

Gastouderbureaus en oudercommissies zijn positief over de onderlinge samenwerking. Een ruime meerderheid geeft aan dat er respect en onderling vertrouwen is, dat afspraken worden nagekomen en dat overleggen prettig verlopen. Een kleinere groep, maar nog steeds een meerderheid, geeft aan dat ze samenwerken aan de kwaliteit van kinderopvang. Dit is iets hoger voor kleinere gastouderbureaus (<51 gastouders; 85%). De tevredenheid vanuit de oudercommissies en vanuit de gastouderbureaus lijkt niet ver van elkaar te liggen.

Figuur 6.4 - Tevredenheid samenwerking tussen OC en Gastouderbureau (Leeswijzer: deze figuur toont de ervaren samenwerking vanuit 1) het perspectief van de OC met het GOB (blauwe staaf); en 2) GOB met OC

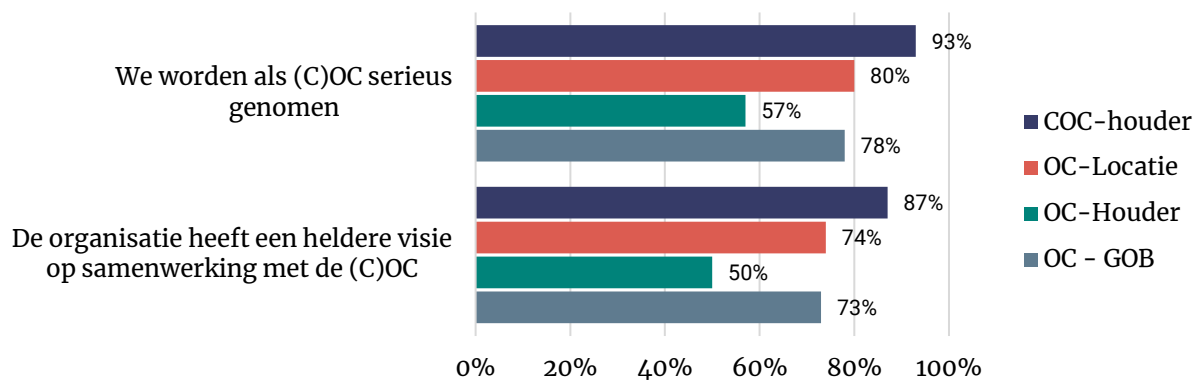

Centrale oudercommissies zijn positiever over opstelling houder dan lokale oudercommissies

Negen op de tien centrale oudercommissies voelen zich serieus genomen door de kinderopvangorganisatie en geven aan dat er een heldere visie is op samenwerking. Onder lokale oudercommissies voelt 80 procent zich serieus genomen door de kinderopvanglocatie en geeft 74 procent aan dat er sprake is van een heldere visie op samenwerking. De waardering op deze aspecten ten aanzien van de samenwerking met de houder ligt beduidend lager: 57 procent van de oudercommissies voelt zich serieus genomen en 50 procent vindt dat de kinderopvangorganisatie een heldere visie heeft op samenwerking. De tevredenheid over het serieus nemen ligt hoger bij kleinere kinderopvangorganisaties (tot 100 locaties). Bij grotere organisaties, maar ook als er geen centrale oudercommissie is, zijn de oudercommissies hierover minder te spreken.

De oudercommissies van gastouderbureaus zijn ongeveer even positief als oudercommissies van dagopvang of BSO over de samenwerking met hun gastouderbureau. Acht op de tien vinden dat ze serieus worden genomen door het gastouderbureau en bijna driekwart vindt dat het gastouderbureau een heldere visie heeft op de samenwerking met de oudercommissie.

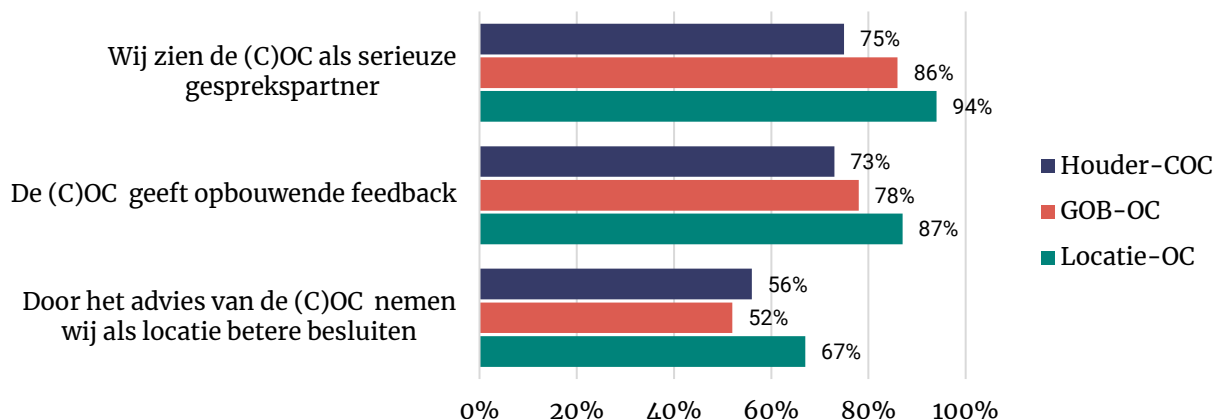
Figuur 6.5 - Tevredenheid samenwerking COC, OC, houder en locatie (Leeswijzer: deze figuur toont de ervaren samenwerking vanuit 1) het perspectief van de COC met de houder (blauwe staaf); 2) OC met (Rode staaf); 3) OC met houder (groene staaf) en 4) OC met GOB (grijze staaf)

Waardering voor werkwijze en opstelling van (centrale) oudercommissies

Een ruime meerderheid van de kinderopvangorganisaties, locaties en gastouderbureaus is positief over de (centrale) oudercommissie die zij zien als serieuze gesprekspartner die hen voorziet van opbouwende feedback. Minder vaak, maar nog steeds een meerderheid, nemen zij door het ontvangen advies betere besluiten. De waardering op deze punten ligt hoger vanuit het perspectief van kinderopvanglocaties, gevolgd door gastouderbureaus. Houders van kinderopvangorganisaties zijn iets minder positief over deze aspecten. Kleinere gastouderbureaus (<51 gastouders) zijn iets positiever over deze aspecten.

Figuur 6.6 - Tevredenheid samenwerking locaties, houders, OC en COC (Leeswijzer: deze figuur toont de ervaren samenwerking vanuit 1) het perspectief van de Houder met COC (blauwe staaf); 2) GOB met OC (Rode staaf) en 3) Locatie met OC(groene staaf)

Overall positief over de samenwerking; oudercommissies iets kritischer

Centrale oudercommissies geven gemiddeld een 8,3 voor de samenwerking met de kinderopvangorganisatie en een 8,2 voor de samenwerking met de lokale oudercommissies. De waardering van de samenwerking met oudercommissies ligt nog iets hoger bij kleinere organisaties (tot 10 locaties; 8,7). De waardering vanuit de houder komt overeen: gemiddeld geven zij een 8,0 voor de samenwerking met de centrale oudercommissie.

Figuur 6.7 - Rapportcijfer samenwerking (Leeswijzer: deze figuur toont de ervaren samenwerking vanuit 1) het perspectief van de COC met de houder (links) en 2) Houder met COC (rechts)

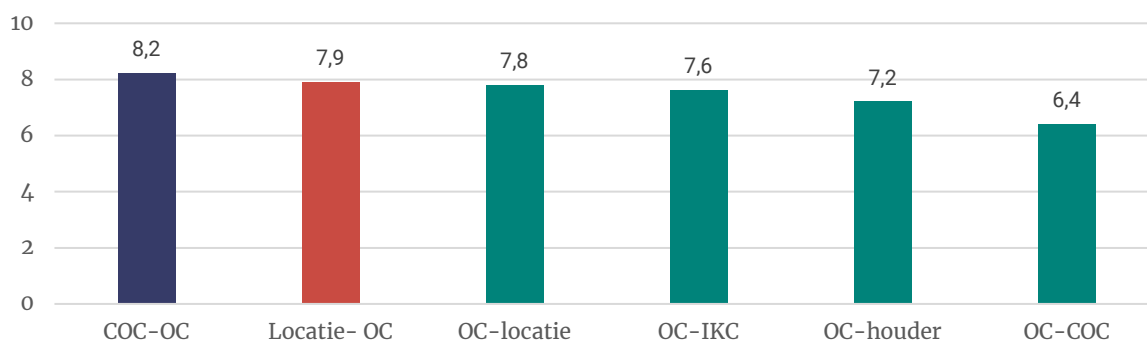

Laagste waardering voor samenwerking met centrale oudercommissie

Lokale oudercommissies zijn iets kritischer over de samenwerking. De samenwerking met de locatie (7,8), IKC (7,6) en houder (7,2) krijgt een ruime voldoende van hen. De kinderopvanglocatie spreekt vrijwel dezelfde waardering uit voor deze samenwerking (7,9). De tevredenheid vanuit oudercommissies ligt hoger bij kleinere kinderopvangorganisaties (<10 locaties). Oudercommissies zijn met name kritisch over de samenwerking met de centrale oudercommissie: gemiddeld geven zij een 6,4 en een kwart geeft een onvoldoende.

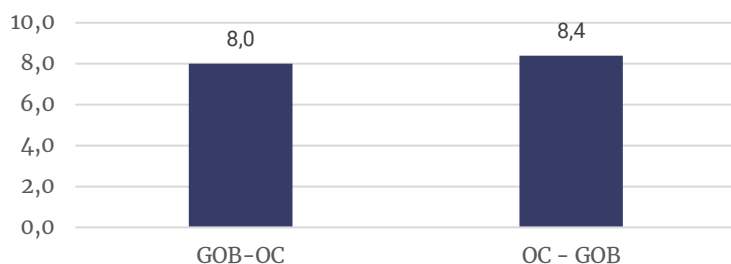
Dit rapportcijfer ligt het laagst bij grotere organisaties. De centrale oudercommissies zijn beduidend positiever over deze samenwerking (8,2).

Figuur 6.8 - Rapportcijfer samenwerking (Leeswijzer: deze figuur toont de ervaren samenwerking vanuit 1) het perspectief van de COC met de OC (blauwe staaf); 2) Locatie met OC (Rode staaf) en 3) OC met de locatie, IKC, houder en COC (groene staven)

De oudercommissies van gastouderbureaus zijn positief over de samenwerking met het gastouderbureau: zij geven gemiddeld een 8,4 voor deze samenwerking. Bijna niemand (3%, n=1) geeft een onvoldoende. Het gastouderbureau geeft gemiddeld een 8,0 voor de samenwerking met de oudercommissie.

Figuur 6.9 - Rapportcijfer samenwerking tussen gastouderbureau en oudercommissie (Leeswijzer: deze figuur toont de ervaren samenwerking vanuit 1) het perspectief van de GOB met de OC (links) en 2) OC met GOB (rechts)

Goede samenwerking door open communicatie, transparantie en wederzijds respect

Gemiddeld geven oudercommissies een 7,8 voor de samenwerking met de kinderopvanglocatie. Oudercommissies die een 6 of 7 geven, benoemen de goede communicatie, de relatie met de locatiemanager en de bereidheid om samen te werken en te luisteren. Zij ervaren opvolging van acties en proactiviteit en het betrekken van de oudercommissie bij de besluitvorming. Oudercommissies die een 8 of hoger geven, benoemen de positieve en constructieve samenwerking, open communicatie, transparantie en wederzijds respect en het gevoel gehoord en serieus genomen te worden door het management. Ze ervaren waardering voor de inbreng en initiatieven van de oudercommissie.

Oudercommissies van gastouderbureaus benoemen als positieve punten de transparante, laagdrempelige en respectvolle communicatie door/met het gastouderbureau. Zij hebben het gevoel dat ze ‘echt iets te zeggen hebben’. Een enkeling noemt dat ze meer betrokken willen worden en/of dat ze meer willen adviseren.

Ontevreden oudercommissies missen goede communicatie en ervaren beperkte invloed

Ontevreden oudercommissies, die een onvoldoende als rapportcijfer geven voor de samenwerking met locaties, noemen in hun toelichting juist het tegenovergestelde. Zij ervaren een gebrek aan communicatie en interactie, voelen zich genegeerd of niet serieus genomen en hebben hierdoor het gevoel dat er geen echte invloed is. Zij uiten vaker zorgen over de vele personeelwisselingen en zijn ontevreden over het regionale management en hun beleid.

Positieve ervaringen met houder gaan wederom over contact, het gehoord en betrokken voelen

Gemiddeld zijn oudercommissies iets minder tevreden over de samenwerking met de houders (7,2). De groep die een 6 of 7 als rapportcijfer geeft, heeft doorgaans minder interactie met de overkoepelende organisatie. Hoewel ze geen grote problemen ervaren, ervaren ze geen sterke band of invloed op besluitvormingsprocessen. Oudercommissies die zeer tevreden zijn (8 of hoger) benadrukken positieve ervaringen zoals open communicatie, respectvolle relaties en een samenwerkende aanpak. Ze voelen zich gehoord, gewaardeerd en betrokken bij zaken die te maken hebben met de kinderopvangorganisatie.

Ontevreden oudercommissies uiten regelmatig hun bezorgdheid over een gebrek aan communicatie en betrokkenheid vanuit de overkoepelende organisatie.

Ze voelen zich genegeerd, hun inbreng wordt niet gewaardeerd en er worden beslissingen genomen zonder overleg met hen. Er is bij hen een gevoel dat de organisatie winst belangrijker vindt dan het welzijn van kinderen en personeel.

Gebrek aan communicatie en onduidelijk over verantwoordelijkheden zorgen voor slechte samenwerking tussen OC en COC

De samenwerking tussen oudercommissies en centrale oudercommissies krijgt de laagste waardering, 6,4 als gemiddeld rapportcijfer. Meer dan de helft van de oudercommissies is ontevreden over de samenwerking met de centrale oudercommissies. Dit heeft met name te maken met een gebrek aan communicatie, onduidelijkheid over rollen en verantwoordelijkheden en het ontbreken van terugkoppeling. Hoewel een deel tevreden is, is er duidelijk ruimte voor verbetering in de samenwerking tussen de oudercommissies en de centrale oudercommissies. Tevreden oudercommissies benoemen vooral de goede samenwerking, korte lijnen en open communicatie met de centrale oudercommissie.

Zij ontvangen snel een reactie en zien de centrale oudercommissie als een professionele organisatie met een prettige cultuur. Ontevreden oudercommissies benoemen vooral het gebrek aan communicatie; er is geen contact vanuit de centrale oudercommissie, weten niet wat er speelt, ontvangen geen of nauwelijks informatie of verslagen. Ook de rolverdeling komt vaak voorbij, ze missen duidelijkheid over hun rol en die van de centrale oudercommissie, en hoe ze met elkaar samenwerken. De centrale oudercommissie is moeilijk te bereiken, wordt als afstandelijk ervaren en reageert niet of nauwelijks op mails. Ook worden adviezen en input van de oudercommissie niet opgevolgd en er wordt niet teruggekoppeld vanuit de centrale oudercommissie.

6.2 Communicatie met ouders

6.2.1 Contact met ouders door oudercommissies dagopvang/BSO

Oudercommissies communiceren met name via nieuwsbrieven en ouderapp met ouders

De oudercommissie legt contact met ouders of informeert hen met name via (digitale) nieuwsbrieven, via de ouderapp en/of via e-mails. Daarnaast spreken zij ouders soms ook persoonlijk. Oudercommissies van grotere organisaties (meer dan 100 locaties) communiceren vaker via de ouderapp (71%).

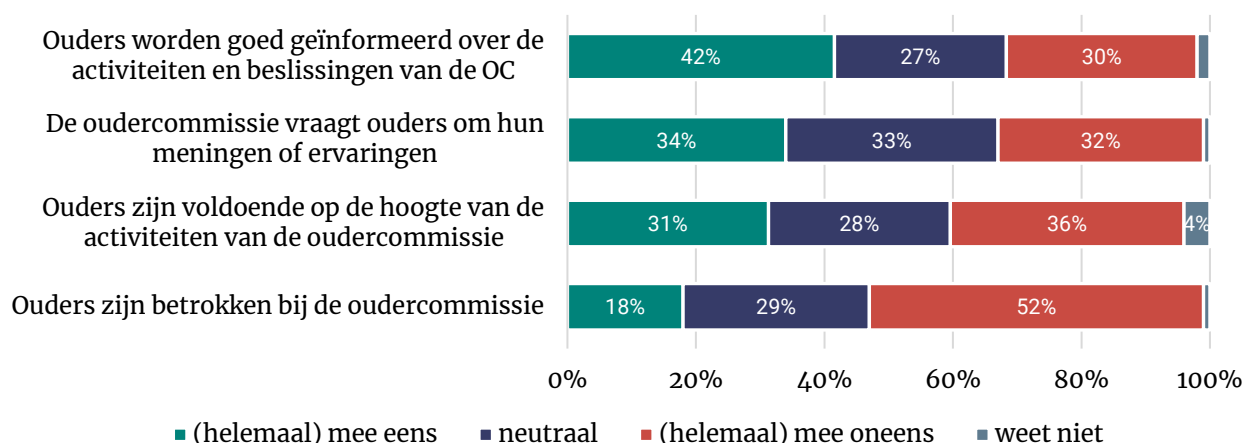
Tabel 6.4 - Op welke manieren probeert de oudercommissie contact te leggen met ouders/ouders te informeren? (Top 3) – Bron: oudercommissies (n=397)

Top 3	%
Via (digitale) nieuwsbrieven	55%
Via de ouderapp	49%
Via e-mails	28%

Helft oudercommissies mist betrokkenheid ouders

De helft van de oudercommissies vindt dat ouders *onvoldoende* betrokken zijn bij de oudercommissie. Een vijfde (18%) vindt dat ouders wel betrokken zijn. Vier op de tien oudercommissies zijn van mening dat ouders goed geïnformeerd worden over de activiteiten en beslissingen van de oudercommissie, drie op de tien vinden dat zij voldoende op de hoogte zijn. Een derde vraagt ouders om hun meningen. Ongeveer een derde vindt dat de oudercommissies de ouders *niet* om hun mening vraagt, ruim een kwart staat er neutraal in. Dit wijst op verschillen tussen oudercommissies en de betrokkenheid van ouders tussen locaties. Oudercommissies van grotere organisaties (meer dan 100 locaties) zijn nog kritischer: zij geven vaker aan dat ouders onvoldoende geïnformeerd worden en dat ouders niet goed betrokken zijn.

Figuur 6.10 - Communicatie met ouders door/over oudercommissie (Bron: oudercommissies, n=397)

Oudercommissies informeren ouders en wensen meer betrokkenheid

Ouders worden door de oudercommissie geïnformeerd over uiteenlopende onderwerpen: onder andere veranderingen in het beleid, adviesaanvragen, financiën, feestelijke momenten, agendapunten en vergaderingen.

Een vijfde van de oudercommissies denkt dat er onderwerpen zijn waarbij ouders meer betrokken zouden moeten worden door de oudercommissie. Zij noemen verschillende onderwerpen zoals kwaliteitsbeleid, pedagogisch beleid, prijswijzigingen, hygiëne. Ook noemen oudercommissies dat de communicatie met ouders in het algemeen beter kan en dat ze graag meer betrokkenheid van ouders zelf willen.

43 procent van de oudercommissies geeft aan dat de organisatie of locatie een tevredenheidsonderzoek houdt onder ouders. Bij 5 procent doet de oudercommissie dit. De helft zegt van niet (25%) of weet het niet (27%).

6.2.2 Contact met ouders door oudercommissies gastouderbureaus

Communicatie met ouders via e-mail, website houder of nieuwsbrief

Ongeveer de helft van de oudercommissies van gastouderbureaus informeert ouders via e-mail, de website van het gastouderbureau en/of via nieuwsbrieven. Een vijfde gebruikt (ook) social media hiervoor. Vijftien procent informeert ouders niet.

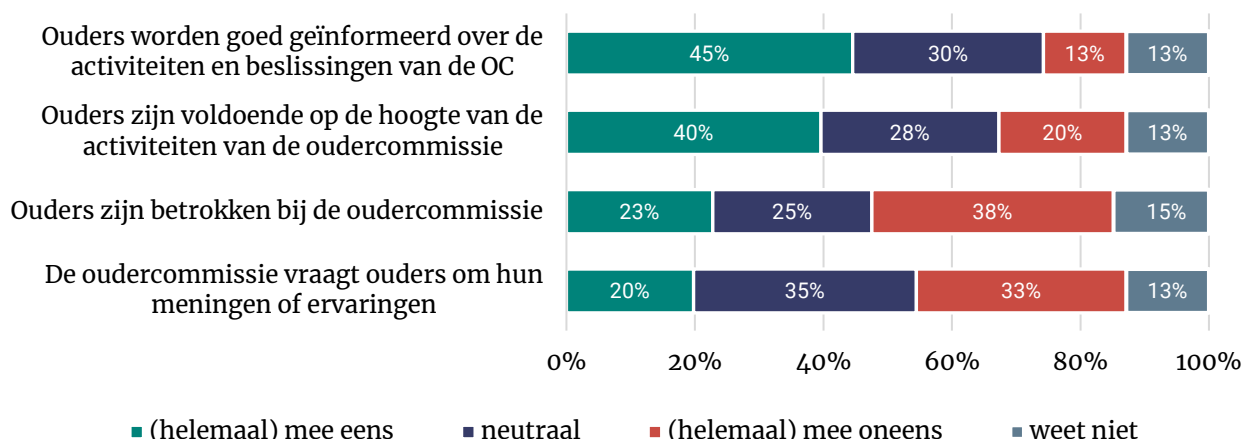
Tabel 6.5 - Op welke manieren probeert de OC contact te leggen met ouders/ ouders te informeren? (Top 4) – Bron: OC Gastouderbureaus

Top 4	%
Via e-mails	49%
Via website van het gastouderbureau	49%
Via (digitale) nieuwsbrieven	46%
Via social media	20%

Vijfde van oudercommissies vraagt ouders om meningen of ervaringen

Ruim vier op de tien oudercommissies van gastouderbureaus zijn van mening dat ouders goed geïnformeerd worden en vier op de tien vinden dat ouders voldoende op de hoogte zijn. Een kwart vindt dat ouders betrokken zijn bij de oudercommissie, bijna vier op de tien vinden dat dit niet het geval is. Een vijfde is van mening dat de oudercommissie ouders vraagt om hun meningen en ervaringen, een derde vindt van niet.

Figuur 6.11 - Communicatie met ouders door/over oudercommissies gastouderbureaus
 – Bron: OC Gastouderbureaus

Een klein deel (8%) van de oudercommissies van gastouderbureaus vindt dat ouders meer betrokken moeten worden bij specifieke onderwerpen. Zij noemen: gezond eten, een trainingsprogramma voor gastouders en ouders, en dat ouders in het algemeen meer betrokken kunnen worden. Ruim de helft (55%) vindt dit niet nodig en 38 procent weet het niet.

Twee derde (65%) van de oudercommissies van gastouderbureaus, geeft aan dat het gastouderbureau een tevredenheidsonderzoek onder ouders houdt. Een groep van 5 procent zegt dat de oudercommissie dit zelf doet. Twintig procent weet het niet en 10 procent zegt dat dit niet plaatsvindt.

6.2.3 Contact met ouders door Centrale oudercommissie

Communicatie met ouders met name via nieuwsbrieven of e-mails

Twee derde van de centrale oudercommissies informeert ouders normaal gesproken via nieuwsbrieven, gevolgd door e-mails (42%), de ouderapp (29%) en de website van de kinderopvangorganisatie (27%).

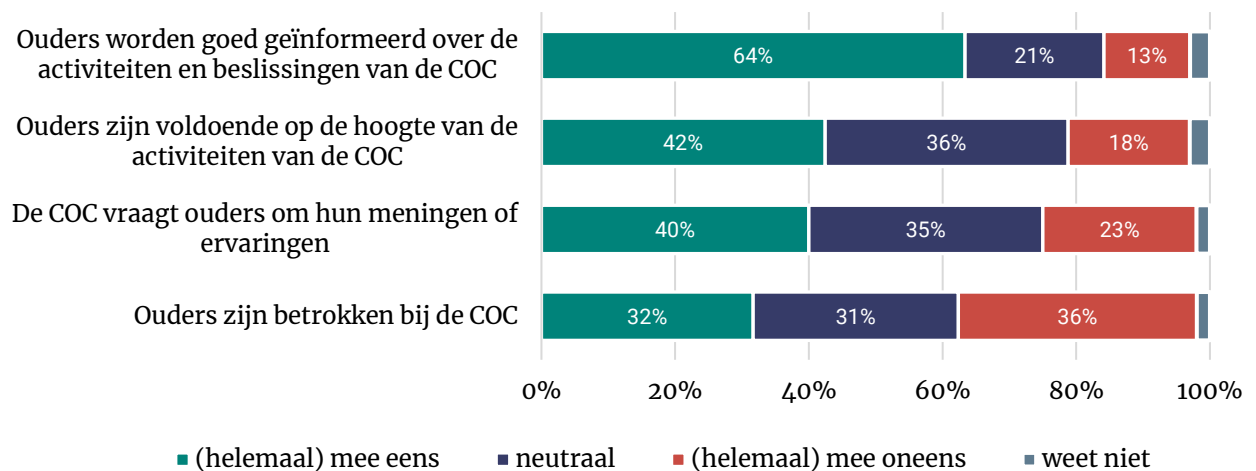
Tabel 6.6 - Op welke manieren probeert de COC normaal gesproken contact te leggen met ouders/ouders te informeren? (Top 4) – Bron: COC

Top 4	%
Via (digitale) nieuwsbrieven	62%
Via e-mails	42%
Via een ouderapp	29%
Via website van de kinderopvangorganisatie	27%

Ouders worden volgens COC vaak goed geïnformeerd, maar zijn niet altijd betrokken bij COC

Twee derde (64%) van de centrale oudercommissies vindt dat ouders goed geïnformeerd worden over de activiteiten en beslissingen van de centrale oudercommissie. Vier op de tien vinden dat ouders goed op de hoogte zijn en een ongeveer even grote groep vraagt ouders om hun mening. Een derde van de centrale oudercommissies (32%) vindt dat ouders voldoende betrokken zijn bij de centrale oudercommissies, maar eveneens een derde vindt dat niet (36%). De centrale oudercommissies lijken hiermee iets positiever dan de lokale oudercommissies over de betrokkenheid van ouders. Centrale oudercommissies van organisaties met relatief veel locaties (10 tot 50) zijn vaker ontevreden over de informatievoorziening naar ouders en in hoeverre ouders om hun mening wordt gevraagd dan centrale oudercommissies van kleine organisaties (2 tot 10 locaties).

Figuur 6.12 - Communicatie met ouders door/over centrale oudercommissies (Bron: COC)

Een kleine groep (8%) van de centrale oudercommissies vindt dat ouders meer betrokken moeten zijn bij specifieke onderwerpen. Zij lichten onder andere toe dat zij graag meer betrokkenheid en interesse in het algemeen zouden zien bij ouders:

- “Over de hele breedte zou je graag meer betrokkenheid willen via de oudercommissies.”
- “Meedenken is altijd gewenst, echter hebben veel ouders er ook geen interesse in.”
- “We moeten zichtbaarder worden voor ouders.”

6.3 Geschillencommissie

Enkele geschillen in de afgelopen twee jaar ingediend bij geschillencommissie

1%

van de kinderopvanghouders (3 houders in totaal) geeft aan in de afgelopen twee jaar te maken te hebben gehad met een ingediende klacht/geschil bij de geschillencommissie door de (Centrale) oudercommissie.

Dit ging in twee gevallen over het niet tijdig of goed informeren van de (C)OC en bij één geschil over de bejegening. Een van de geschillen over het niet tijdig of goed informeren is ongegrond verklaard en één is nog in behandeling. Van het geschil over de bejegening is de afhandeling niet bekend.

1%

van de kinderopvanglocaties (2 locaties in totaal) geeft aan in de afgelopen twee jaar te maken te hebben gehad met een ingediend geschil bij de geschillencommissie door de oudercommissie.

Dit ging in één geval over het niet tijdig of goed informeren van de (C)OC, het andere geschil ging over te veel sluitingen. De locaties hebben geen toelichting gegeven hoe de geschillen vervolgens zijn afgehandeld.

7 Perspectief van ouders

In dit hoofdstuk beschrijven we hoe ouders met kinderopvang aankijken tegen ouderinspraak en wat hun ervaringen hiermee zijn.

7.1 Oudercommissie

Deel ouders weet niet of oudercommissie aanwezig is

58% van de ouders zegt dat hun kinderopvanglocatie een oudercommissie heeft. Een deel (31%) weet dit niet, 11 procent zegt van niet.

Bijna een derde van de ouders weet niet of er op de opvang waar zij gebruik van maken een oudercommissie aanwezig is (31%). Bijna zes op de tien (58%) zeggen van wel en 11 procent zegt van niet. Ouders met kinderdagopvang of met BSO zeggen vaker dat hier een oudercommissie aanwezig is (dagopvang 66%; BSO 60%) dan ouders met gastouderopvang (12%). Ook ouders die langer gebruik maken van de opvang en vrouwen, weten vaker dat er een oudercommissie aanwezig is. Ouders worden met name via nieuwsbrieven, e-mails en via de app op de hoogte gehouden door de oudercommissie.

Tabel 7.1 - Op welke manier wordt u als ouder geïnformeerd door de oudercommissie?

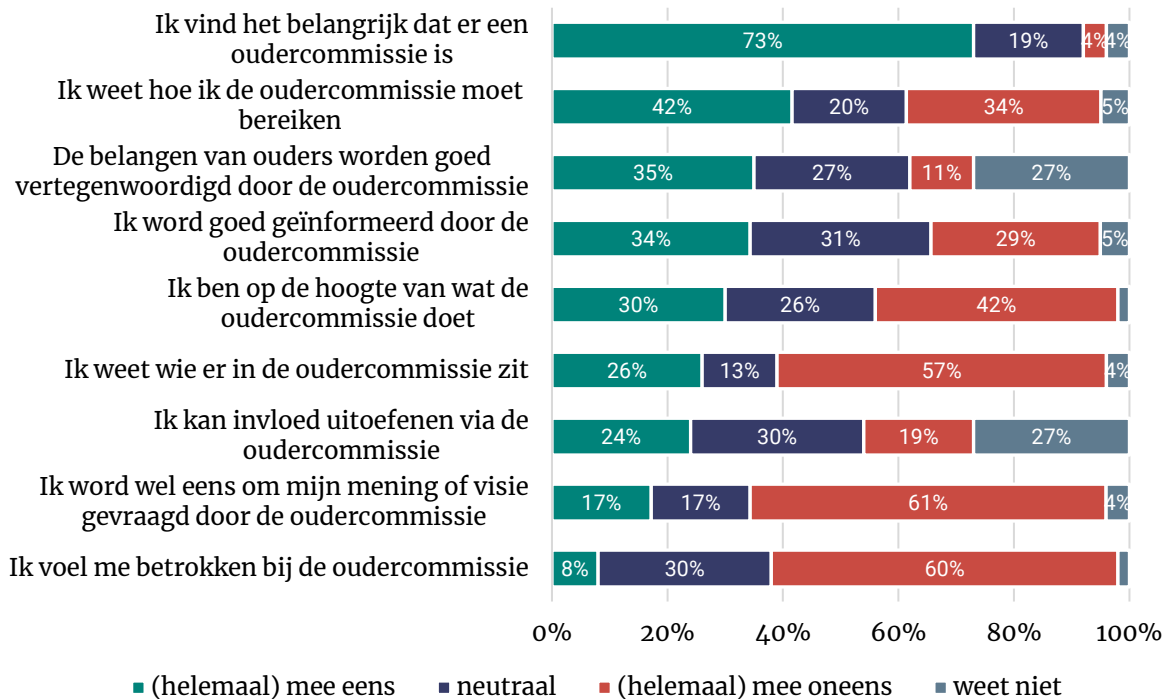
Manier van informeren	%
Via (digitale) nieuwsbrieven	57%
Via e-mails	43%
Via een app	38%
Via website van de organisatie	10%
Via (digitale) ouderbijeenkomsten	8%
Niet	9%
Weet ik niet	7%

Ouders vinden oudercommissie belangrijk, maar meerderheid voelt zich niet betrokken

Onder ouders met opvang waarbij een oudercommissie aanwezig is, vindt driekwart van de ouders het belangrijk dat er een oudercommissie is. Tegelijkertijd zijn veel ouders niet goed op de hoogte van de oudercommissie en weten zij niet in hoeverre hun belangen vertegenwoordigd worden. Zo weet minder dan de helft van de ouders hoe zij de oudercommissie moeten bereiken en weet maar een kwart wie er in de oudercommissie zit. Een derde vindt dat zij goed geïnformeerd wordt en dat de belangen van ouders goed vertegenwoordigd worden.

Een kwart weet niet of de belangen goed vertegenwoordigd worden. Eveneens een kwart heeft het idee dat zij invloed kunnen uitoefenen via de oudercommissie. Maar 17 procent zegt dat zij wel eens om hun mening worden gevraagd door de oudercommissie. Dit kan de lage betrokkenheid verklaren: slechts 8 procent voelt zich betrokken bij de oudercommissie; 60 procent voelt dit niet.

Figuur 7.1 - Ouders over hun betrokkenheid bij, en belang van de oudercommissie (n=726)

Wisselende ervaringen met oudercommissie

6,3 is het cijfer dat ouders gemiddeld geven aan de oudercommissie.

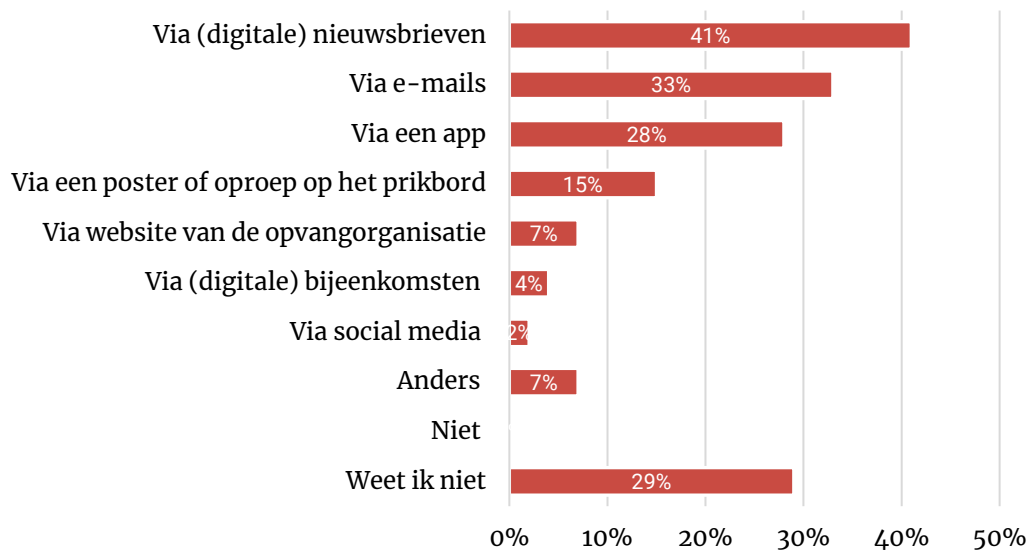
Ouders geven de oudercommissie gemiddeld een 6,3. Een kwart (28%) geeft een onvoldoende. Uit de toelichtingen van ouders komt naar voren dat een deel niet goed op de hoogte wordt gehouden en een ander deel juist wel goede ervaringen heeft met de communicatie en functioneren van de oudercommissie. Vaders zijn over het algemeen positiever over de oudercommissie dan moeders.

- “Ze zijn niet voldoende zichtbaar. Daardoor weet ik niet wie er in zitten, wie het aanspreekpunt is.”
- “Ze zijn er en zoals ik de notulen lees doen ze prima werk.”
- “Open en heldere communicatie. Komen op voor belang ouders. Regelen veel dingen.”
- “Ik word nooit geïnformeerd over waar zij zich mee bezighouden.”

Werving oudercommissie met name via nieuwsbrief en e-mail

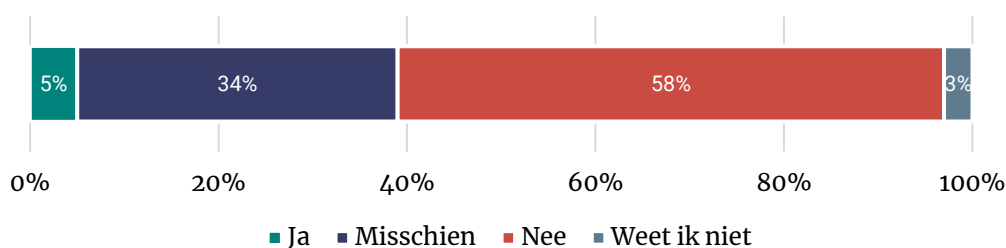
De helft (54%) van de ouders is wel eens gevraagd of heeft een oproep ontvangen om deel te nemen aan de oudercommissie. Nieuwe leden worden met name geworven via (digitale) nieuwsbrieven (41%), via e-mails (33%) of via een app (28%). Daarnaast noemen zij persoonlijk te zijn gevraagd bij het ophalen van hun kind of bij de aanmelding. Dit sluit aan bij de resultaten van de oudercommissies, die aangeven dat ouders via een persoonlijke benadering werven het beste werkt.

Figuur 7.2 - Op welke manier worden nieuwe oudercommissieleden geworven? (n=726)

Meer dan de helft van de ouders zegt *niet* te willen deelnemen aan een oudercommissie. Redenen hiervoor zijn dat zij geen tijd hebben of niet goed op de hoogte zijn wat het inhoudt. Een derde zegt misschien te willen deelnemen en slechts 5 procent heeft interesse in deelname. Dit sluit aan op de moeilijkheden die oudercommissies ervaren bij het werven van nieuwe leden.

Figuur 7.3 - Zou u deel willen nemen aan de oudercommissie? (n=726)

Gebrek aan tijd en interesse zijn de grootste drempels voor ouders om in de oudercommissie te gaan. Degenen die wel willen vragen vaak om meer informatie over de concrete invulling. Slechts een kleine groep is echt gemotiveerd om de betrokkenheid en inspraak die het oplevert.

De meest genoemde redenen om niet deel te nemen zijn:

- 1 Gebrek aan tijd / te druk (circa 40% van de ouders): ouders geven aan het te druk te hebben met werk, gezin en andere verplichtingen om nog tijd vrij te maken voor een oudercommissie.
- 2 Geen interesse / behoefte (circa 15%): een deel van de ouders heeft simpelweg geen interesse of voelt geen behoefte om in een oudercommissie te gaan.
- 3 Doet al ander vrijwilligerswerk (circa 10%): sommige ouders zijn al actief als vrijwilliger op andere vlakken zoals school, sport etc. en willen zich daar op blijven richten.
- 4 Twijfels over impact/nut (circa 5%): een aantal ouders vraagt zich af of een oudercommissie wel echt invloed heeft en of deelname dan de moeite waard is.

- “Als ik zou weten wat ze doen, dan misschien wel.”
- “Ervaar ik geen tijd voor, invloed lijkt me te beperkt.”
- “Geen interesse in, ik besteed mijn tijd en energie liever in andere dingen.”

Aan de andere kant zijn er ook ouders die wel open staan voor deelname aan de oudercommissie:

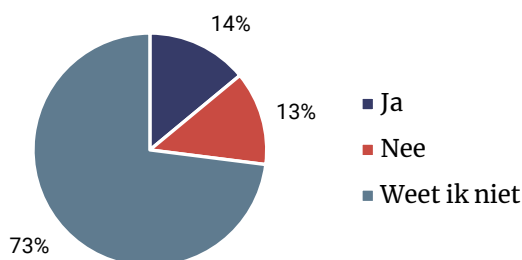
- Circa 10-15 procent van de ouders zou wel willen deelnemen, maar noemt dat deelname afhankelijk is van hoeveel tijd het kost, wanneer de vergaderingen zijn en wat precies de verwachtingen zijn. Zij willen dus meer details voor ze definitief ja zeggen.
- Een paar ouders geven aan misschien in de toekomst wel te willen, als de kinderen wat ouder zijn of als ze zelf minder druk zijn met andere dingen.
- Ongeveer 5 procent van de ouders geeft aan het belangrijk te vinden om betrokken te zijn, mee te denken over de opvang en invloed uit te oefenen namens de ouders. Zij staan zeer positief tegenover deelname.
- Enkele ouders waren in het verleden al lid en vonden dat een positieve ervaring.

7.2 Alternatieve ouderraadpleging

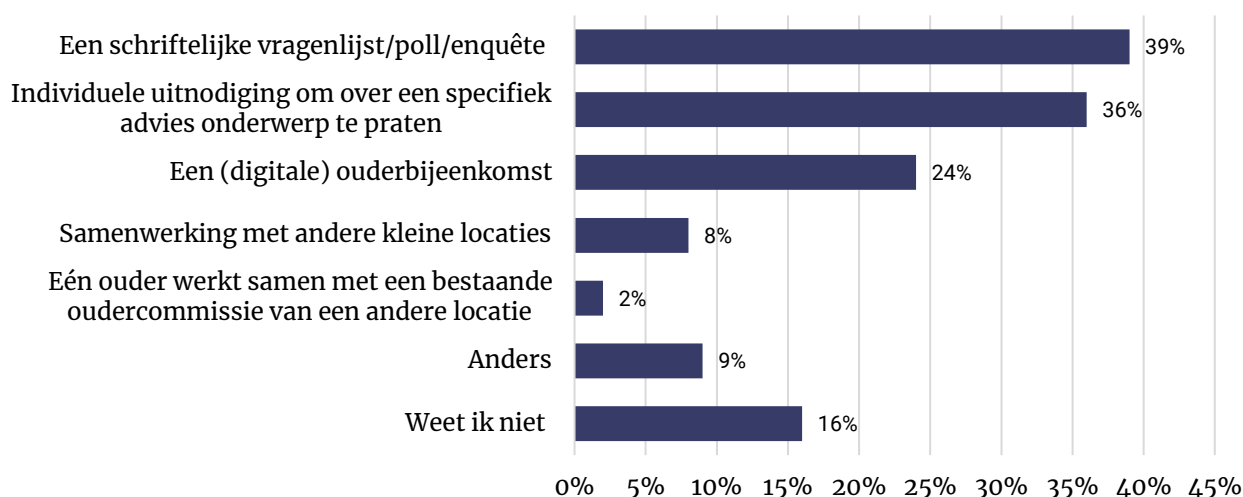
Ouders zonder oudercommissie weten vaak niet of er AOR aanwezig is

Driekwart (73%) van de ouders zonder oudercommissie op de opvang, weet niet of er AOR aanwezig is. Een deel (14%) zegt van wel, 13 procent weet het niet. Een kanttekening is dat niet bekend is in hoeverre deze ouders gebruikmaken van een kindcentrum met maximaal 50 kinderen en dus of AOR ook daadwerkelijk geoorloofd is. Deze alternatieve ouderraadpleging onder de ouders in dit onderzoek heeft de vorm van bijvoorbeeld een vragenlijst, een individuele uitnodiging om over een adviesonderwerp te praten of een ouderbijeenkomst, zie figuur 7.4. Daarnaast noemen enkele ouders dat de ouderraadpleging via persoonlijk contact plaatsvindt.

Figuur 7.4 - Is er alternatieve ouderraadpleging (AOR) aanwezig op de opvanglocatie? (ouders met opvang zonder oudercommissie, n=535)

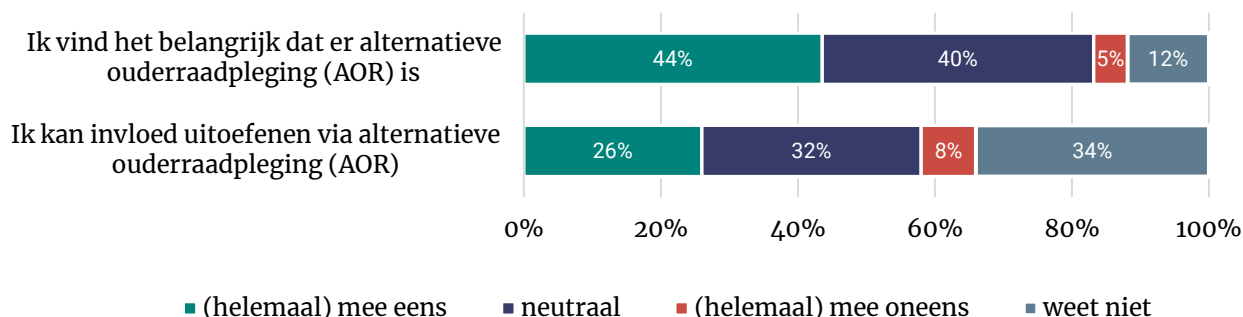
Figuur 7.5 - Op welke wijze vindt alternatieve ouderraadpleging (AOR) plaats? (n=73)

Minder dan de helft vindt AOR belangrijk

Twee derde van de ouders waarbij AOR op de opvang aanwezig is, is *niet* om advies gevraagd het afgelopen jaar. Dat is opvallend aangezien adviesaanvragen over prijswijzigingen (minimaal) jaarlijks voorbijkomen. Een kwart (23%) is dat wel en 10 procent weet het niet. Een groep van 44 procent vindt het belangrijk dat er AOR aanwezig is, een bijna even grote groep staat hier neutraal in. Een kwart heeft het gevoel dat zij invloed kan uitoefenen via de AOR, een derde staat hier neutraal in en een derde weet het niet.

Figuur 7.6 - Stellingen over AOR (n=73)

AOR met voldoende beoordeeld, wisselende ervaringen

Ouders geven de AOR gemiddeld een 6,8. Uit de toelichtingen blijkt dat ouders verschillende ervaringen hebben. Een deel noemt positieve punten, bijvoorbeeld de goede communicatie en de mogelijkheden om mee te denken, en het persoonlijk contact. Sommige ouders noemen negatieve punten, zoals dat er niets wordt gedaan met de input van ouders of dat ze weinig informatie krijgen. Een deel noemt het prima in hun toelichting.

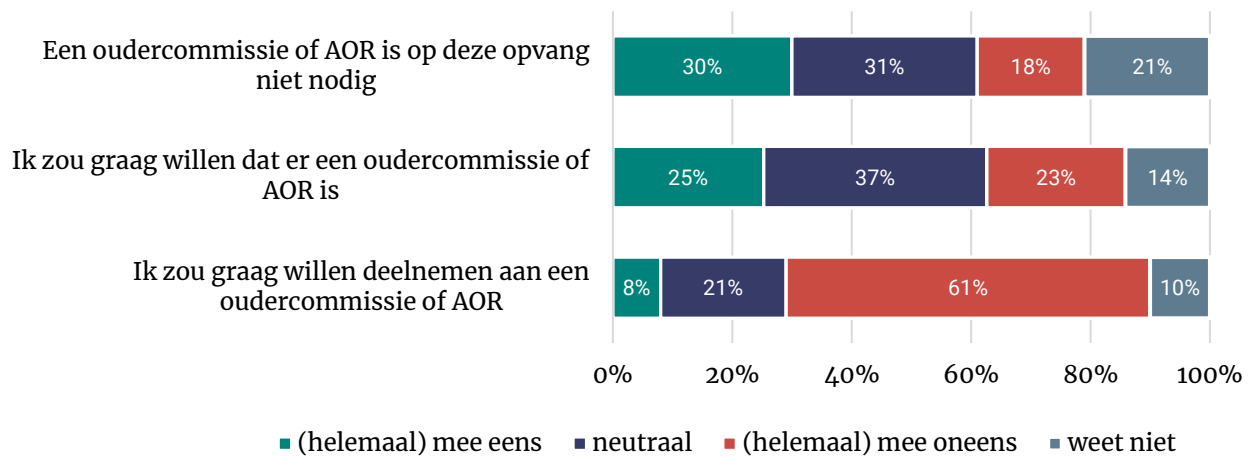
Tabel 7.2 - Hoe tevreden of ontevreden bent u over de AOR? (n=46)

Rapportcijfer	%
Onvoldoende (1-5)	21%
Voldoende (6-7)	50%
Goed (8-10)	29%
Gemiddelde	6,8

Ouders zonder ouderinspraak op opvang twijfelen of dit nodig is, weinig interesse in deelname

Ouders van wie de opvang geen oudercommissie of AOR heeft (of ouders die dit niet weten), verschillen van mening of dit nodig is op de opvang: drie op de tien ouders denken van niet, drie op de tien staan er neutraal in, 18 procent denkt dat een oudercommissie of AOR wél nodig is en een vijfde weet het niet. Een kwart van de ouders zou graag willen dat er een oudercommissie of AOR is, een ongeveer even grote groep heeft hier geen behoefte aan. Een meerderheid (61%) wil niet deelnemen aan de oudercommissie of AOR, slechts 8 procent heeft hier wel interesse in. Ouders met gastouderopvang vinden een oudercommissie of AOR vaker niet nodig (73%) en willen minder vaak dat deze aanwezig is (56% oneens).

Figuur 7.7 - Stellingen voor ouders zonder oudercommissie of AOR op opvang (n=462)

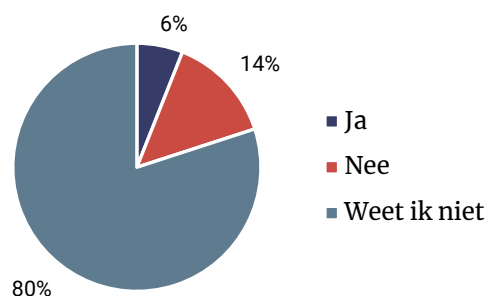

7.3 Centrale oudercommissie

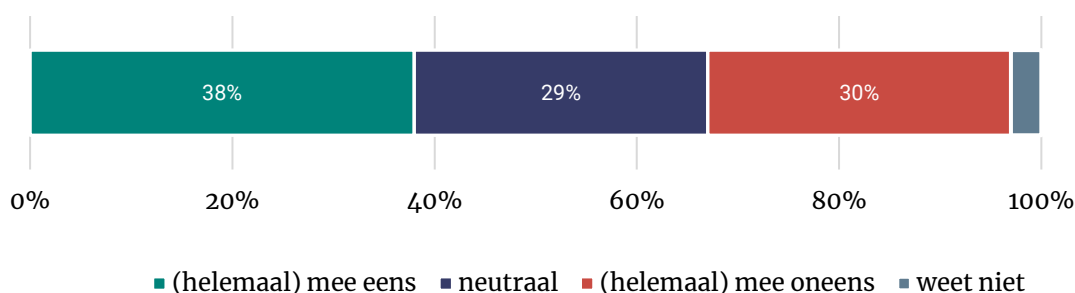
Wisselende ervaringen met informatie over centrale oudercommissie

Tachtig procent van de ouders weet niet of hun kinderopvangorganisatie een centrale oudercommissie heeft. Veertien procent denkt van niet en 6 procent van wel. Ouders die weten dat hun opvang wel een centrale oudercommissie heeft, is gevraagd in hoeverre zij op de hoogte worden gehouden hierover. Opnieuw zien we wisselende ervaringen: 38 procent wordt op de hoogte gehouden van de activiteiten of adviezen van de centrale oudercommissie, 30 procent wordt dit niet en 29 procent staat er neutraal in. Dit komt niet helemaal overeen met het beeld van de centrale oudercommissies, al zien zij ook de beperkte betrokkenheid van ouders.

Figuur 7.8 - Heeft de kinderopvangorganisatie (ook) een centrale oudercommissie (COC)? (n=1136)

Figuur 7.9 - Ik word op de hoogte gehouden van de activiteiten en/of adviezen van de centrale oudercommissie (n=71)

A Bijlage - Wet Kinderopvang, paragraaf 3 oudercommissie¹⁷

Artikel 1.58

1. Een houder van een kindercentrum of van een gastouderbureau stelt binnen zes maanden na de registratie, bedoeld in [artikel 1.46, tweede lid](#), voor elk door hem geëxploiteerd kindercentrum of gastouderbureau een oudercommissie in die tot taak heeft hem te adviseren over de aangelegenheden, genoemd in [artikel 1.60](#).

2. De verplichting tot het instellen van een oudercommissie, bedoeld in het eerste lid, geldt niet indien:

a. de houder zich aantoonbaar voldoende heeft ingespannen om een oudercommissie in te stellen; en

b. het een kindercentrum, waar maximaal 50 kinderen worden opgevangen, of een gastouderbureau, waarbij maximaal 50 gastouders zijn aangesloten, betreft.

3. In de situatie, bedoeld in het tweede lid, betreft de houder de ouders aantoonbaar voldoende op een andere wijze bij de onderwerpen, bedoeld in [artikel 1.60, eerste lid](#), biedt de houder de ouders de gelegenheid deel te nemen aan een oudercommissie, stelt de houder voor die oudercommissie in dat geval een reglement vast en zijn [artikel 1.59, tweede tot en met vijfde lid](#), en artikel 1.60 van overeenkomstige toepassing.

4. De leden van de oudercommissie worden gekozen uit en door de ouders van wie de kinderen in het kindercentrum of door tussenkomst van het gastouderbureau worden opgevangen.

5. Personen werkzaam bij een kindercentrum onderscheidenlijk gastouderbureau zijn geen lid van de oudercommissie van dat kindercentrum of gastouderbureau.

6. De oudercommissie bepaalt haar eigen werkwijze.

Artikel 1.58a

1. In afwijking van artikel 1.58, eerste lid, kan een houder van kindercentra of van gastouderbureaus een gecombineerde oudercommissie instellen indien de houder in hetzelfde of een aangrenzend gebouw meer dan een kindercentrum of gastouderbureau exploiteert.

2. Op een gecombineerde oudercommissie zijn de artikelen 1.58, tweede tot en met zesde lid, 1.59 en 1.60 van deze wet van overeenkomstige toepassing.

¹⁷ https://wetten.overheid.nl/BWBR0017017/2024-08-01/0#Hoofdstuk1_Afdeling3_Paragraaf3

3. Een gecombineerde oudercommissie bestaat in elk geval uit een afzonderlijke ouder per kindercentrum of gastouderbureau.

4. Onverminderd artikel 1.59, vierde lid, is voor een beslissing van een gecombineerde oudercommissie een meerderheid van stemmen nodig per kindercentrum of gastouderbureau

Artikel 1.59

1. De houder van een kindercentrum of van een gastouderbureau stelt binnen zes maanden na de registratie, bedoeld in artikel 1.46, tweede lid, voor de oudercommissie een reglement vast, tenzij er op grond van artikel 1.58, tweede lid, geen oudercommissie is ingesteld.

2. Het reglement bevat in ieder geval regels omtrent:

a. het aantal leden van de oudercommissie;

b. de wijze waarop de leden van de oudercommissie worden gekozen;

c. de zittingsduur van de leden van de oudercommissie.

3. Het reglement bevat geen regels omtrent de werkwijze van de oudercommissie.

4. De oudercommissie beslist bij meerderheid van stemmen.

5. Wijziging van het reglement behoeft instemming van de oudercommissie

Artikel 1.60

1. De houder van een kindercentrum of van een gastouderbureau stelt de oudercommissie in ieder geval in de gelegenheid advies uit te brengen over elk voorgenomen besluit met betrekking tot:

a. de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan artikel 1.50, eerste lid, in het bijzonder het pedagogisch beleid dat wordt gevoerd, respectievelijk artikel 1.56, eerste lid, in het bijzonder het beleid dat wordt gevoerd inzake het door de gastouder te voeren pedagogisch beleid;

b. voedingsaangelegenheden van algemene aard en het algemene beleid op het gebied van opvoeding, veiligheid of gezondheid;

c. openingstijden;

d. het beleid met betrekking tot het aanbieden van voorschoolse educatie;

e. de vaststelling of wijziging van een regeling inzake de behandeling van klachten als bedoeld in artikel 1.57b, eerste lid;

f. wijziging van de prijs van kinderopvang.

2. Van een advies als bedoeld in het eerste lid kan de houder van het kindercentrum of van het gastouderbureau slechts afwijken indien hij schriftelijk en gemotiveerd aangeeft dat het belang van de kinderopvang zich tegen het advies verzet.
3. De oudercommissie is bevoegd de houder van een kindercentrum of van een gastouderbureau ook ongevraagd te adviseren over de onderwerpen, genoemd in het eerste lid.
4. De houder van een kindercentrum of van een gastouderbureau voert ten minste eenmaal per 12 maanden overleg met de oudercommissie over de invulling van het nog te voeren pedagogisch beleid en over het al gevoerde pedagogisch beleid, bedoeld in artikel 1.50, eerste lid, respectievelijk artikel 1.56, eerste lid, in verbinding met artikel 1.56b, eerste lid.
5. De houder van een kindercentrum of van een gastouderbureau verstrekt de oudercommissie tijdig en desgevraagd schriftelijk alle informatie die deze voor de vervulling van haar taak redelijkerwijs nodig heeft.
6. Na vaststelling door de toezichthouder van het inspectierapport, bedoeld in artikel 1.63, eerste lid, bespreekt de houder van een kindercentrum of van een gastouderbureau dit rapport met de oudercommissie.
7. De houder van een kindercentrum of van een gastouderbureau brengt de mogelijkheid om geschillen aan de geschillencommissie voor te leggen op passende wijze onder de aandacht van de oudercommissie.

B Bijlage – deelvragen

In samenspraak met het ministerie zijn de volgende deelvragen geformuleerd:

Aanwezigheid oudercommissies en alternatieve ouderraadpleging

- 1 Hoeveel kinderopvanglocaties hebben een oudercommissie (hierna: OC), uitgesplitst naar type opvang (dagopvang, BSO, gastouderopvang)?
- 2 Hoeveel kinderopvanghouders hebben een centrale oudercommissie, naar omvang van de organisatie?
- 3 Heeft de organisatie een visie op medezeggenschap van ouders binnen de organisatie en is dit op het niveau van de organisatie op locaties of als houder?
- 4 Wat zijn redenen voor ontbreken van OC's op het niveau van kindercentra?
- 5 Vinden er wervingsinspanningen plaats en zo ja welke?
- 6 In hoeverre wordt voorzien in alternatieve ouderraadpleging indien er geen OC is en welke vormen doen zich hierbij voor?

Kenmerken (centrale) oudercommissies

- 7 Uit hoeveel leden bestaan COC's gemiddeld, wat is de gemiddelde zittingsduur?
- 8 Uit hoeveel leden bestaan OC's gemiddeld, wat is de gemiddelde zittingsduur?
- 9 Wie vertegenwoordigen de OC's (één of meerdere locaties, typen opvang)?
- 10 Hoeveel kindplaatsen bevat(ten) de locatie(s) die de OC vertegenwoordigt?

Activiteit en functioneren (centrale) oudercommissies

- 11 Wordt er gewerkt met een reglement, werkplan en of een huishoudelijk reglement?
- 12 Heeft de OC de COC gemachtigd om adviesaanvragen te behandelen? Zijn er daarbij afspraken gemaakt waar de OC over gaat en waar de COC over gaat?
- 13 Hoeveel gevraagd en ongevraagd advies wordt gegeven en over welke onderwerpen? Indien er een COC is, wat bij COC en wat bij OC?
- 14 Hoe wordt inspraak van ouders/OC's geborgd?
- 15 Hoe ervaren leden van OC's de samenwerking met de houder/locatieleider?
- 16 Hoe ervaren leden van COC's de samenwerking met de houder?
- 17 Hoe ervaren houders/locatieleiders de samenwerking met de OC en/of COC?
- 18 Wordt er actief/schriftelijk om advies gevraagd bij voorgenomen wijzigingen en wordt schriftelijk beargumenteerd als van een advies wordt afgeweken?
- 19 Wordt de OC/COC gefaciliteerd om haar rol goed in te kunnen vullen? Zoals bijvoorbeeld het volgen van een training?
- 20 Hoe functioneren OC's van gastouderbureaus?
- 21 Zien OC's/COC's verdere knelpunten/beperkingen bij de uitoefening van haar taak?
- 22 Wat doet de locatieleider/houder met adviezen?
- 23 Hoe werken OC's op houderniveau (Centrale oudercommissies) samen met OC's op locatieniveau? Hoe verloopt de afstemming?
- 24 Hoe verloopt de samenwerking bij meerdere OC's van kinderopvang op één adres en binnen een Integraal kindcentrum?
- 25 Waarin zitten verschillen tussen OC's en COC's?
- 26 Hoe vindt de communicatie tussen OC's/COC's en ouders plaats?

Klachtenloket en Geschillencommissie

- 27 In hoeverre wordt de gang gemaakt naar het Klachtenloket en/of de Geschillencommissie bij onopgeloste geschillen?
- 28 Wat zijn in dat geval de uitspraken, hoe wordt daarmee omgegaan en wat zijn verdere ervaringen met het Klachtenloket en de Geschillencommissie?

C Bijlage – onderzoeksverantwoording

Deze bijlage beschrijft de respons onder de verschillende doelgroepen in dit onderzoek. We gaan in op de betekenis van deze respons in het kader van betrouwbaarheid en representativiteit. Hieronder geven we de betrouwbaarheidsmarge weer: het percentage onnauwkeurigheid met een betrouwbaarheid van 95 procent¹⁸.

Betrouwbaarheid

Hieronder staat een overzicht van de respons, de populatie en de bijbehorende betrouwbaarheid per doelgroep binnen het onderzoek. De respons in dit onderzoek is voldoende om per doelgroep betrouwbare uitspraken te doen in dit rapport. De nauwkeurigheidsmarge per doelgroep bedraagt 2,8 procent (ouders met kinderopvang) tot 6,3 procent (centrale oudercommissies). Wat binnen de gangbare norm valt in sociaalwetenschappelijk onderzoek. De enige uitzondering hierop is de respons vanuit oudercommissies van gastouderbureaus; de marge vanuit deze groep is 13,0 procent. Dit wordt veroorzaakt door het lage aantal binnen de gehele populatie, waarmee deze groep in vergelijking met de andere doelgroepen in dit onderzoek iets minder betrouwbaar is.

Tabel C.1 – Respons en betrouwbaarheid

	Populatie ¹⁹	Respons	Betrouwbaarheidsmarge
Houders van kinderopvangorganisaties (met twee of meer locaties)	1.795	276	5,4%
Locatieleiders van kinderopvanglocaties	17.250	331	5,3%
Houders van gastouderbureaus	458	179	5,7%
Oudercommissies locaties (dagopvang en BSO) ²⁰	12.593	397	4,8%
Oudercommissies gastouderbureaus ²¹	247	46	13,0%
Centrale oudercommissies ²²	646	176	6,3%
Ouders die gebruik maken van kinderopvang	> 1 miljoen	1.261	2,8%

Representatief

Door het toevoegen van een weging (zie inleiding) zijn de groepen binnen het onderzoek teruggewogen naar de werkelijke verhouding. Dit betekent dat de verhoudingen binnen deze kenmerken zijn teruggebracht naar de werkelijk bestaande verhouding. Onder- en bovengemiddelde groepen worden dus opgehoogd en verlaagd. Op deze manier zijn de resultaten representatief voor deze doelgroepen voor wat betreft deze kenmerken:

- locaties en oudercommissies: een weging op grootte van houder en aantal kindplaatsen;
- houders en centrale oudercommissies: een weging op grootte van houder;
- ouders: een weging op geslacht, opleiding en regio.

¹⁸ Met 'onnauwkeurigheid' bedoelen we het interval waarop het percentage beneden en boven de gevonden waarde ligt. Een voorbeeld: wanneer we in de steekproef vinden dat 70 procent van de locaties een OC heeft, dan mogen we concluderen dat in werkelijkheid het percentage (met een onnauwkeurigheid van 4%) van alle locaties binnen het interval 66-74 procent ligt (met een zekerheid van 95%)

¹⁹ Op basis van LRK-cijfers (februari 2024).

²⁰ Op basis van dit onderzoek, waarbij 73% van de kinderopvanglocaties een oudercommissie heeft.

²¹ Op basis van dit onderzoek, waarbij 54% van de gastouderbureaus een oudercommissie heeft.

²² Op basis van dit onderzoek, waarbij 36% van de houders een centrale oudercommissie heeft.

Contactgegevens

Ipsos I&O Enschede

Zuiderval 70

Postbus 563

7500 AN Enschede

053 - 200 52 00

KVK-nummer 08198802

nl-info-publiek@ipsos.com

www.ipsos-publiek.nl

Ipsos I&O Amsterdam

Piet Heinkade 55

1019 GM Amsterdam

020 - 308 48 00

nl-info-publiek@ipsos.com

www.ipsos-publiek.nl